

ПРИВРЕДНА КОМОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
**ПОДРУЧНА ПРИВРЕДНА
КОМОРА БАЊА ЛУКА**

ПОДРУЧНА ПРИВРЕДНА КОМОРА БАЊА ЛУКА
Бранка Ћопића 6 • 78000 Бања Лука
Тел: + 387 51 493 100 • Факс: +387 51 493 101
info@bl.komorars.ba • www.bl.komorars.ba • www.business-rs.ba

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ПОДРУЧНЕ ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ БАЊА ЛУКА ЗА 2024. ГОДИНУ

Бања Лука, јануар 2025.

ПРИВРЕДНА КОМОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
**ПОДРУЧНА ПРИВРЕДНА
КОМОРА БАЊА ЛУКА**

PRIVREDNA KOMORA REPUBLIKE SRPSKE
**PODRUČNA PRIVREDNA
KOMORA BANJA LUKA**

CHAMBER OF COMMERCE AND
INDUSTRY OF REPUBLIC OF SRPSKA
**CHAMBER OF COMMERCE
AND INDUSTRY OF
BANJA LUKA REGION**

ПРИВРЕДНА КОМОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ПОДРУЧНА ПРИВРЕДНА
КОМОРА БАЊА ЛУКА

УВОД 5

ЦИЉ 1: СТВАРАЊЕ ПОВОЉНИЈЕГ АМБИЈЕНТА ЗА ПРИВРЕЂИВАЊЕ..... 7

1.1. Заступање интереса привреде пред органима власти Републике Српске, Босне и Херцеговине и локалних органа управе 7

1.2. ПАРТНЕРСТВО СА ОРГАНИМА ЛОКАЛНЕ УПРАВЕ 26

1.3. Привредни регистар и израда информација о привредним кретањима 28

1.4. Јавна овлашћења 28

ЦИЉ 2: ПОВЕЋАЊЕ КОНКУРЕНТНОСТИ ПРИВРЕДЕ 29

2.1. Стручно образовање..... 29

2.2. Програми помоћи ЕУ и други програми - Провођење одобрених пројеката 30

ЦИЉ 3: ПРОМОЦИЈА ПРИВРЕДЕ У ЗЕМЉИ И ИНОСТРАНСТВУ 35

3.1. Организовање презентација на сајмовима..... 35

3.2. ОРГАНИЗОВАЊЕ ПРИВРЕДНИХ МИСИЈА – ПОСЛОВНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ..... 37

ЦИЉ 4: КВАЛИТЕТНИЈЕ ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ И ЧЛАНОВА КОМОРЕ 39

ЦИЉ 5: УНАПРЕЂЕЊЕ ПОСЛОВАЊА И ПОВЕЋАЊЕ ЕФИКАСНОСТИ ДЈЕЛОВАЊА КОМОРЕ..... 41

5.1. Одржавање и унапређење система управљања квалитетом..... 42

5.2. Развој услуга, план инвестиција, едукације и запошљавања 42

5.3. Управно-правни, административни и финансијски послови..... 43

ПРИВРЕДНА КОМОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
**ПОДРУЧНА ПРИВРЕДНА
КОМОРА БАЊА ЛУКА**

PRIVREDNA KOMORA REPUBLIKE SRPSKE
**PODRUČNA PRIVREDNA
KOMORA BANJA LUKA**

CHAMBER OF COMMERCE AND
INDUSTRY OF REPUBLIC OF SRPSKA
**CHAMBER OF COMMERCE
AND INDUSTRY OF
BANJA LUKA REGION**

ПРИВРЕДНА КОМОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ПОДРУЧНА ПРИВРЕДНА
КОМОРА БАЊА ЛУКА

УВОД

Активности Подручне привредне коморе Бања Лука (у даљем тексту: Комора) су планиране Програмом рада за 2024. годину.

Пословну 2024. годину су одликовали изазови слични онима у претходној години. Настављена су ратна дешавања у Европи, ескалација сукоба на Блиском Истоку представља глобални ризик, док су инфлација и одлив квалификоване радне снаге и даље значајни проблеми. Одлазак младих, у потрази за бољим животним стандардом, наставља да погађа локалну привреду, иако су поједине иницијативе за задржавање радно способног становништва донекле дале резултате. Њемачка привреда је споро излази из рецесије, а тражња за производима наших дрвопрерађивача и металске индустрије је на нижем нивоу у односу на претходне године. У првих 10 мјесеци 2024. Република Српска је остварила рекордан спољнотрговински дефицит од 1,93 милијарде КМ, а покривеност увоза извозом је пала испод 70 одсто. Коморски систем је крајем године Влади Српске предложио 144 мјере за унапређење пословања од којих је око тридесет прихваћено као дио Програма економских реформи за наредни програмски период.

Комора, као дио јединственог коморског система Српске, у 2024. години је започела пословање са 6.650 чланова, што представља раст од 404 привредна друштва у односу на претходну годину.

Полазећи од показатеља привредних кретања у 2023. години и усвојеног Програма економских реформи Републике Српске (у даљем тексту: ПЕР РС) за период 2024-2026, Комора је усмјерила своје активности ка унапређењу пословног амбијента. У 2024. години, заступање интереса привреде је углавном било фокусирано на креирање мјера за смањење негативних ефеката нестабилности на тржишту рада, као и растућих трошкова пословања.

Поред тога, значајан дио капацитета Коморе је искориштен за активности које се тичу привлачења страних инвестиција, повећања извоза, те сарадње са институцијама на тржишту рада.

Привредна кретања у 2024. години обиљежио је пад индустријске производње од 4,5%, што је праћено и смањењем броја запослених у индустрији за 4,8%. Обим робне размјене Српске са иностранством износио је 12,38 милијарди КМ и у поређењу са размјеном прошле године већи је за 1,3%. Остварен је извоз од 5,05 милијарди КМ, што је за 2,7% мање него у преходном периоду док је увезено 7,34 милијарде КМ па је увоз растао за 4,3%, а дефицита је већи за 438,48 милиона КМ, односно за 23,6%. Покривеност увоза извозом износи 68,7%!

Настављен је тренд раста просјечне плате, која је у децембру 2024. износила 1.438 КМ, што у односу на децембарску плату у 2023. години представља реални раст од 8,2%.

Годишња инфлација у децембру 2024, мјерена индексом потрошачких цијена, износила је 1,9%, док је просјечан годишњи раст потрошачких цијена у 2024. години износио 1,8%.

Бруто домаћи производ, према процјени за три тромјесечја 2024. године, има позитивне стопе реалног раста које износе 2,8%, 2,2% и 2,9%, а које су више него што су износиле у истим периодима 2023. године. Посматрано по подручјима дјелатности, пад реалног БДП у сва три тромјесечја остварен је у индустријској производњи, док се у осталим подручјима дјелатности процјењују позитивне стопе реалног раста БДП.

Просјечан број запослених у Српској, у 2024. години, износио је 289.722 лица, што је у односу на просјечан број запослених у 2023. години мање за 769 лица или за 0,3%. На евиденцији Завода за запошљавање просјечан број незапослених и даље биљежи опадајући тренд. У 2024. години износио је 56.323 лица, што је у односу на просјечан број незапослених у 2023. години мање за 4.770 лица, односно мање за 7,8%.

Извјештај је конципиран у складу са системом управљања квалитетом ИСО 9001, обрађује тематику коју су разматрали органи управљања, садржи преглед активности савјета и одбора, као и пројекте, а према циљевима Коморе. Програмски циљеви дјеловања у 2024. били су:

1. СТВАРАЊЕ ПОВОЉНИЈЕГ АМБИЈЕНТА ЗА ПРИВРЕЂИВАЊЕ
2. ПОВЕЋАЊЕ КОНКУРЕНТНОСТИ ПРИВРЕДЕ
3. ПРОМОЦИЈА ПРИВРЕДЕ У ЗЕМЉИ И ИНОСТРАНСТВУ
4. КВАЛИТЕТНИЈЕ ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ И ЧЛАНОВА КОМОРЕ
5. УНАПРЕЂЕЊЕ ПОСЛОВАЊА КОМОРЕ

www.bl.komorars.ba

ЦИЉ 1: СТВАРАЊЕ ПОВОЉНИЈЕГ АМБИЈЕНТА ЗА ПРИВРЕЂИВАЊЕ

Подручна привредна комора Бања Лука, као дио јединственог коморског система, има примарни циљ и улогу да утиче на стварање привредног амбијента који ће имати развојну компоненту, у смислу побољшања основних економских параметара: повећања обима производње, запослености, извоза и привлачења страних инвестиција, смањивања јавне потрошње и ефикаснији рад јавних предузећа.

1.1. ЗАСТУПАЊЕ ИНТЕРЕСА ПРИВРЕДЕ ПРЕД ОРГАНИМА ВЛАСТИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ, БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ЛОКАЛНИХ ОРГАНА УПРАВЕ

Подручна привредна комора Бања Лука (у даљем тексту: Комора) на стварање привредног амбијента утиче дјелујући у сарадњи и преко Привредне коморе Републике Српске (у даљем тексту: ПК РС) и непосредно према Влади Републике Српске, те према јединицама локалне управе и њиховим институцијама када су у питању развојни процеси на нивоу локалних заједница подручја на којем Комора дјелује¹. Овај циљ се реализује предлагањем и праћењем реализације и ефеката мјера ПЕР РС за период 2024-2026, усвојених секторских стратегија, анализом законских и подзаконских аката и предлагањем оних рјешења која ће у већој мјери допринијети унапређењу привредног амбијента.

Пословање и живот у 2024. је обиљежило неколико тема значајних за све привредне субјекте а то су висина плата, цијена електричне енергије и рад јавних предузећа.

Осим пада тражње за снабдјеваче металске и дрвне индустрије у Европској унији, смањење уговора су осјетили и текстилци, те компаније које производе дијелове за аутоиндустрију. Унија је најзначајнији спољнотрговински партнер Српске и негативни ефекти политичке и економске кризе су се пренијели на наше тржиште, па су вриједности извоза у 2024. мање него у прошлим годинама, док је увоз растао. Покривеност увоза извозом пала испод 70 одсто.

Званична примјена ЦБАМ прописа у прелазној фази почела је 1. октобра 2023. и траје до децембра 2025. У овом периоду извјештавање је обвезујуће за увоз робе у ЕУ за индустрије: цемента, жељеза и челика, алуминијума, ђубрива, електричне енергије и водоника. Од 1. јануара 2026. почеће опорезивање емисија угљен диоксида. Од 30. децембра 2024. предузећа се морају придржавати ЕУДР уредбе, док микро и мала предузећа треба да се ускладе пословање са ЕУДР до 30.6.2025.

Упоредо са редовним сједницама органа и тијела Коморе, у просторијама Коморе је током 2024. било изузетно фреквентно. Осим догађаја у организацији Коморе и ПК РС, те Турског конзултата, конференцијске сале су коришћене у већем капацитету него претходних година због израженијег интереса партнерских организација и чланова Коморе. Вриједи поменути конференције већег обима као што су састанци осигуравајућих кућа, презентације пројеката, презентације производа иностраних фирми, презентације услуга домаћих привредних друштава и многе друге скупове.

Комора је и ове године у расположивом обиму дала подршку свим организацијама које су проводиле пројекте од користи за наша предузећа.

1 Градови Бања Лука, Приједор, Прњавор, Лакташи и Градишка и општине Нови Град, Мркоњић Град, Костајница, Козарска Дубица, Оштра Лука, Крупа на Уни, Рибник, Дринић, Шипово, Језеро, Купрес, Источни Дрвар, Кнежево, Котор Варош, Челинац и Србац.

Коморски систем је активности прилагодио актуелним потребама привреде и своје програме усмјерио на: дефинисање краткорочних интервенција за олакшавање проблема у вези са актуелним препрекама у пословању, пружање услуга чланицама за прилагођавање кретањима на тржишту, те заговарање дјеловања Владе у складу са интересима привреде.

Привредна комора је током 2024. инсистирала на следећим приоритетима:

- растерећење рада кроз смањење збирне стопе доприноса које би омогућило повећање плата и задржавање радне снаге;
- пуно учешће пословне заједнице у дефинисању темпа и обима промјена у процесу регулације цијена струје;
- подршка за улагања у технолошки напредак и осавремењавање пословних процеса кроз дигитализацију и иновације, развој производа и већи степен финализације производа и
- реформа јавних предузећа кроз дигитализацију јавних услуга и повећање продуктивности, ефикасности и ефективности јавних предузећа.

У складу са Смјерницама Европске комисије и идентификованим кључним изазовима, ПЕР РС 2024-2026 је дефинисао сет реформских мјера у оквиру три области:

1: Конкурентност – укључујући подобласти: 1) Пословно окружење и смањење неформалне економије, 2) Јавна предузећа, 3) Реформе економске интеграције, 4) Пољопривреда, индустрија и услуге и 5) Истраживање, развој и иновације;

2: Одрживост и отпорност – укључујући подобласти: 1) Зелена транзиција, 2) Дигитална трансформација, 3) Реформе тржишта енергије и 4) Реформе тржишта транспорта и

3: Људски капитал и социјалне политике – укључујући подобласти: 1) Образовање и вјештине, 2) Запосленост и тржиште рада, 3) Социјална заштита и инклузија и 4) Здравствена заштита.

У оквиру дефинисаних области предложено је седам структурних реформи и то:

1. Унапређење конкурентности привреде кроз подршку технолошком развоју и јачању ланаца вриједности и снабдијевања
2. Повећање ефикасности пословања јавних предузећа и њихово реструктурирање
3. Енергетска транзиција
4. Убрзана дигитална трансформација
5. Модернизација и обнова транспортне инфраструктуре у складу са циљевима Зелене агенде
6. Повећање запошљивости кроз побољшање усклађености образовања и развоја практичних знања и вјештина на тржишту рада
7. Унапређење квалитета и ефикасности институционалних механизма за пружање услуга социјалне и здравствене заштите

Комора је подржала организацију Јахорина економског форума а чија је тема била „Западни Балкан – дугорочни правци развоја“. Седми Јахорина економски форум 2024, који организује Удружење економиста Економски форум, је одржан на Јахорини од 14. до 16. маја. Комора подржава настојање организатора да учесници форума дају смјернице за креирање и провођење тренутно најпотребнијих политика и програма, таквих који ће омогућити нашој привреди висок

степен отпорности на кризе. На Форуму је истакнуто да све земље Балкана као један од приоритета спољне политике наводе регионалну сарадњу.

Енергетска транзиција један је од приоритета Републике Српске и Босне и Херцеговине, имајући у виду успостављени регулаторни и стратешки оквир, те преузете обавезе по основу потписаног Уговора о успостављању енергетске заједнице и других релевантних споразума. Канцеларија Коморе у Приједору је у сарадњи са пројектом ЛЕР у БиХ и ПК РС, организовала скуп привредника под називом „Енергетска транзиција у МСП“ с циљем унапређења знања малих и средњих предузећа из области енергетске ефикасности, коришћења обновљивих извора енергије, смањења трошкова и оптимизације ресурса. Говорници су представили захтјеве европских, националних и ентитетских прописа, стандарда и других релевантних захтјева у области енергетске транзиције, обавезе које доноси ЦБАМ, могућност провођења ресурсних и енергетских аудита и важност успостављања енергетских заједница.

Канцеларија Коморе у Приједору је наставила успјешно дјеловање на територији шест локалних заједница на сјеверу и западу Српске², највише на унапређењу комуникације са локалним огранима управе и прослијеђивању иницијатива чланица за измјене или доношење нових законских и подзаконских аката надлежним савјетима и одборима Коморе и ПК РС.

Током 2024. одржан је низ билатералних састанака са члановима Коморе из Приједора и околних општина. Највећи број иницијатива за унапређење услова пословања на локалном и ентитетском нивоу проистиче из ових разговора. У фебруару је разговарано о изазовима тржишта радне снаге регије Приједор и проблемима раста трошкова рада. Истог мјесеца су компаније упознале представнике Канцеларије о отварању нових капацитета и проблемима са радном снагом, а само неколико дана касније и о проблемима у вези реализације топлог obroка. Такође је обављен низ састанака са привредним друштвима на тему изложбе домаћих производа у Пословном центру у Приједору у октобру. Осим тога, више од 40 чланова је посјетило просторије Коморе у Приједору у току едукативних и информативних догађаја који су организовани.

² Град Приједор и општине: Нови Град, Крупа на Уни, Оштра Лука, Костајница и Козарска Дубица.

1.1.1. Рад органа и тијела Коморе

Скупштина Коморе

Скупштина Коморе, као највиши орган, разматра најзначајнија питања која се тичу пословања привреде и утврђује ставове за рад органа и тијела Коморе: управног одбора, предсједника Коморе и гранских савјета и одбора Коморе.

Редовна сједница скупштине одржана је 18.03.2024. године, на којој су разматрани и усвојени Извјештај о раду Коморе за 2023. годину, Програма рада Коморе за 2024. годину, Финансијски извјештај 2023. годину као и Финансијски план за 2024. годину, те је донесена и одлука о измјенама и допунама Статута Подручне привредне коморе Бања Лука.

Управни одбор Коморе

У 2024. години одржане су четири редовне сједнице Управног одбора.

На првој сједници која је одржана 23.02.2024. године разматрана су Привредна кретања у Републици Српској и подручја Подручне привредне коморе Бањалука за период јануар – децембар 2023. године, Приједлог Извјештаја о раду Подручне привредне коморе Бања Лука за 2023. годину, Приједлог Финансијског извјештаја Подручне привредне коморе за 2023. године, Приједлога Програма рада Подручне привредне коморе Бања Лука за 2024. годину, Приједлог Финансијског плана Подручне привредне коморе за 2024. годину, а разматран је и приједлог одлуке о измјенама и допунама Статута Подручне привредне коморе Бања Лука.

На другој сједници, која је одржана 12.06. разматрана су Привредна кретања јануар – април 2024. године, те су донесене три одлуке и то: Одлука о образовању гранских савјета и одбора у Подручној привредној комори Бања Лука, измјењена Одлука о избору чланова гранског Савјета за туризам и Одлука о именовању чланова гранског Савјета за стартап, а предсједник Коморе је информисао о активностима Коморе између двије сједнице.

Трећа сједница одржана је 9.10.2024. године, на којој су разматрана Привредна кретања јануар – август 2024. године и Приједлози мјера економске политике за период 2025-2027. година, а предсједник Коморе је информисао о активностима Коморе између двије сједнице.

Четврта сједница је одржана 12.12.2024. године. На овој сједници разматран је Програм мјера економске политике за период 2025-2027. године, те Привредна кретања у Републици Српској и подручја Подручне привредне коморе Бањалука за период јануар – октобар 2024. године, те је усвојена Одлука о утврђивању чланова Комисије за усклађивање редова вожње подручних аутобуских линија за регистрациони период 2025/2026. годину и Одлука о именовању чланова Савјета за креативне индустрије.

Надзорни одбор Коморе

Током године одржане су три сједнице Надзорног одбора.

На првој сједници 14. марта, разматрана су Привредна кретања у Републици Српској и подручја Подручне привредне коморе Бања Лука за период јануар-децембар 2023. године, Приједлог Извјештаја о раду Подручне привредне коморе Бања Лука за 2023. годину, Приједлог

Финансијског извјештаја Подручне привредне коморе за 2023. године, Приједлог Програма рада Подручне привредне коморе Бања Лука за 2024. годину, као и Приједлог Финансијског плана Подручне привредне коморе за 2024. годину.

Друга сједница одржана је 12. јуна. Осим Привредних кретања јануар – април 2024. године, расправљано је и о активностима Коморе између двије сједнице.

Трећа сједница одржана је 12.12.2024. године, на којој су разматрана Привредна кретања јануар – октобар 2024. године, Програма мјера економске политике за период 2025-2027. година. Ово је била и сједница надзора над периодичним резултатима пројекта ИНОВА.

Савјети и одбори

На сједницама гранских савјета и одбора разматрана је проблематика пословања гране привреде са акцентом на привреду подручја Коморе, у циљу заузимања ставова и покретања иницијатива за унапређење утврђеног стања. Посебна пажња посвећена је сталном праћењу провођења мјера ПЕР РС 2024-2026, као и других стратешких докумената. Рад гранских савјета и одбора одвија се у сарадњи са одговарајућим удружењима ПК РС.

На основу иницијативе привредних друштава који су стартапи и/или организација на тржишту које подржавају настанак, раст и равој стартап компанија као што су финансијске организације, пружаоци пословних услуга, инкубатори и акцелератори, академска заједница и други који на неки начин учествују у обликовању екосистема за развој стартапа, у јуну је формиран Савјет за стартап. Циљ Савјета је креирање повољнијег амбијента за развој стартапа и заједнички рад на смјерницама за даљи развој овог сектора.

У Комори је у јуну одржан састанак пружалаца услуга изнајмљивања возила на тему нелојалне конкуренције. Поред министра трговине и туризма састанку су присуствовали представници инспектората, те привредних друштава. Закључено је да је потребно наставити разговарати о томе како да се сузбије сива зона која постоји у рентакар агенцијама, јер су оне један од саставних стубова туристичке понуде у Српској. Изнесено је да је реалан број пружаоца услуга изнајмљивања возила и 10 пута већи од броја регистрованих агенција, које послују по закону и правилницима који регулишу ту област.

Одлуком о образовању гранских савјета и одбора Коморе од 12. јуна 2024. Управни одбор Коморе је одобрио формирање Одбора за рентакар.

Савјети и одбори су одржали најмање једну редовну сједницу у току године, а затим и додатне према потреби да се расправља о актуелним проблемима из сектора, као и мјерама за рјешавање истих.

На дневном реду сједница гранских савјета, редовно се налази:

- проблематика пословања у текућој години с циљем предлагања мјера за унапређење,
- праћење реализације мјера ПЕР РС за период 2024-2026,
- привредна кретања у текућој години (по подручјима привреде и областима),
- разматрање и предлагање законских рјешења, мјера, политика и стратегија које имају утицај на пословање привредне гране, односно привреде у цјелини,

- предлагање мјера и активности на јачању конкурентности привредне гране, промоције домаће привреде, пословног повезивања и едукације.

Остали задаци и услуге које чланови савјета имају у Комори су:

- Сарадња са другим привредним коморама,
- Праћење конкурса за финансирање пројеката од стране ЕУ и других организација и припрема приједлога пројеката,
- Организовање семинара,
- Информисање и савјетовање привредника у вези са стандардизацијом пословања, привредном статистиком, пословним правом, ЕУ прописима, спољнотрговинским пословањем, бонитетима, јавним овлашћењима и др.
- Промоција на сајмовима – организоване посјете сајмовима у земљи и иностранству или заједнички излагачки штанд Коморе,
- Пословно повезивање – организација билатералних сусрета,
- Други видови промоције – презентација производних програма и услуга домаћих или иностраних предузећа с циљем упознавања јавности са новим производима и технологијама, те потенцијално новим партнерима.

У априлу 2024. године **Савјет за прерађивачку индустрију** одржао је проширену сједницу Савјета за прерађивачку индустрију и Савјета за пољопривредну и прехранбену индустрију на којој су разматрана годишња документа о раду савјета, те о актуелним проблемима у пословању привреде као и друштву у цјелини.

Савјет је као основне смјернице за рад у 2024. години усвојио следеће:

- Записнике са састанака усвајати електронски, након одржане сједнице.
- Покренути иницијативе за измјену царинских прописа.
- Изједначити услове увоза из земаља потписница ЦЕФТА споразума у Републику Српску са Федерацијом БиХ (на примјер, код увоза аута у Федерацији се признаје ЕУР образац, а у РС не).
- Унаприједити сарадњу са ресорним министарствима.
- Пооштрити мјере контроле исправности при увозу.
- Велике проблеме имају привредници који легално извозе, те због нелојалне конкуренције увести подстицаје за извоз.
- Иницирати смањење стопа пореза и доприноса на рад.
- Кроз повећање личног дохотка покушати зауставити одласке радника.
- Смањити и укинути непореска давања како што су накнаде за ППЗ, шуме и воде, итд.
- Наставити са добрим акцијама Коморе у области дуалног образовање и ученичке праксе.

Поред сједница гранског савјета, у оквиру Сектора за економију, односно сектора прерађивачке индустрије, Стручна служба Коморе организовала је или учествовала у другим активностима као што су:

- ажурирање података у Привредном регистру,

- достављање мјесечних Информација о привредним кретањима у Српској и подручју Коморе,
- информисање привредника и позивање за учешће на семинарима и пословним форумима, промоцијама, привредним мисијама и конференцијама,
- Информисање привредника о релевантним дешавањима, услугама Коморе, као и пројектима и подстицајима,

Неки од догађаја у Комори који су од стране чланова из прерађивачке индустрије оцијењени као најкориснији су:

- Семинар: Енергетска транзиција у малим и срењим предузећима
- Семинар: Енергетска ефикасност примјена стандарда ИСО 50001:2018 – системи управљања енергијом
- Семинар: Заштита животне средине кроз примјену интегрисаних стандарда ИСО 9001:2015 и ИСО 14001:2015.
- Вебинар „Анализа ресурса, пословног окружења и конкуренције“
- Састанак новог конзорција за разраду идеја другог позива Интеррег Дунав
- Јавна расправа „Нацрт закона о самосталним предузетницима“
- Упит о увођењу и спровођењу мјера у складу са стандардима у производњи сира
- Презентација производног асортимана Привредно друштво Ново доба д.о.о.
- Понуда компаније „PETKUS Engineering“ д.о.о. из Зрењанина (домен пројектовања, производње и уградње опреме у пољопривредној и прехранбеној индустрији)
- Савјетодавна помоћ предузећима око увођења стандарда и надзорних и ресертификационих провјера система ИСО 9001:2015

Планиране активности Савјета се великим дијелом реализују у сарадњи са удружењима Привредне коморе Републике Српске из области прерађивачке индустрије (изузев прехранбене), те научним и образовним институцијама.

Рад **Савјета за грађевинарство, индустрију грађевинског материјала, комуналне и услужне дјелатности** у 2024. години обиљежиле су потешкоће у раду сектора недостатка радне снаге као и рецесије у појединим земљама што је смањило тражњу за производима и услугама привредних друштава из Српске. Чланови Коморе су у циљу превазилажења ових проблема ангажовано дјеловали у раду органа Коморе а уз свесрдну помоћ и сарадњу руководства Подручне привредне коморе Бања Лука који су увијек спремни да се пред надлежним институцијама ангажују у циљу доношења разних олакшица и субвенција неопходних за успјешно пословање.

У првом кварталу је одржана четврта сједницу Савјета на којој су разматрани и усвојени Извјештај о раду за 2023. и Програм рада за 2024. годину, а расправљало се и о другим актуелним темама. Акценат је овога пута био на проблемима у комуналним предузећима насталим повећањем најниже цијене рада, те је предложено да се од Владе тражи подстицај као што се помаже и другим колективима са сличним проблемима. Тим поводом је предсједник Коморе, заједно са представницима комуналаца одржао састанак код предсједника Републике.

С обзиром да је било много дискусије и приједлога који нису реализовани током године, исти су делегирани за ПЕР 2025-2027.

С обзиром да је 2024. била изборна година за локалне нивое власти у наредној години ће бити организован састанак комуналних предузећа са новоизабраним представницима локалних власти.

Крајем маја је одржан састанак подстакнут од стране привредника поводом проблема са којима се фирме из Српске сусрећу при грађењу, надзору над грађењем, изradi и ревизији техничке документације, као и у вези са неједнаким третманом фирми и инжењера из Српске у односу на представништва иностраних фирми и њихове инжењере. Фирме из Српске и инжењери не могу у земљама у окружењу, те Турској, Кини и др. добити лиценцу за рад уколико немају сједиште у тој земљи или пријављене раднике на обавезно осигурање. Састанак су присуствовали и представници ресорног министарства. Током децембра су одржана још два састанка на којима је одлучено да ће бити инициране измјене Правилника о условима за издавање и одузимање лиценци учесницима у грађењу, као и приједлог за евентуалну измјену Закона о уређењу простора и грађењу Републике Српске. Други састанак у децембру заказан је и одржан у циљу рјешавања питања „Инжењерске коморе Републике Српске“ која је, као самостална струковна непрофитна организација, основана 27.11.2015. у циљу унапређења услова за обављање стручних послова у области просторног и урбанистичког планирања, пројектовања, грађења објеката и других области значајних за планирање и изградњу.

Настављена је добра сарадња са локалним заједницама, а посебно са Одјељењем за просторно уређење и Одјељење за комуналне дјелатности Града Бања Лука, гдје Савјет учествује на стручним и јавним расправама о регулационим плановима која су од општег друштвеног и јавног значаја.

Почетком године, на приједлог Архитектонско-грађевинско-геодетског факултета у Бањој Луци, Комора је прихватила позив Факултета техничких наука Универзитета у Новом Саду из партнерство пројекту *SKILL2SUSTAIN* који ће трајати наредне три године. Циљеви пројекта су развој и имплементација истраживачких центара који се баве дигиталним вјештинама и питањима зеленог раста у високим школама партнерских земаља, у складу са регионалним потребама и савременим трендовима ЕУ. Центри би укључивали неколико стубова акције одрживости: циркуларна економија, управљање ризиком од катастрофа; безбедност од пожара и енергетска ефикасност у зградама, са интегрисаним фактором – развој дигиталних вјештина; ...

Савјет је информисао чланове из сектора о едукативним и информативним догађајима у Комори, а неки од најпосјећенијих су били:

- стручно предавање “Унапређење пакета бенефита за запослене у ИКТ сектору” у организацији Европског добровољног пензионог фонда;
- тренинг: „Савремено управљање организацијом и људским ресурсима“ у организацији агенције „Спектар“ Бања Лука;
- семинар „Напредне менаџерске вјештине - врхунски лидершип“
- семинар „Револуција у сектору за људске ресурсе“

У августу је одржан састанак фокус групе у оквиру истраживања које проводи Ју-ес-еид-ов пројекат фискалне реформе (ФРА) у Босни и Херцеговини. На састанку су се окупили представници приватног сектора са циљем препознавања кључних изазова са којима се суочавају у оквиру тренутног пореског система. Кроз дискусију, учесници су подијелили своја искуства и проблеме у вези са фискализацијом, као и у области директних пореза, доприноса, такси и накнада. Посебан фокус стављен је на искуства предузећа у свакодневном раду са Пореском управом, коришћењу њихових услуга, степену дигитализације, те поштовању прописа.

Савјет за трговину у 2024. години је учествовао на сједницама Извршног одбора Удружења трговине на нивоу ПКРС и Скупштини истог Удружења.

Најзначајније акције Савјета у протеклој години су:

- Упућен Захтјев за суспензију програма Картица пријатељства и Картица за здраво дјетињство Градској управи Бања Лука, чији је покушај реализације пријетио да наруши трговачку праксу и озбиљно наруши два члана Закона о трговини Републике Српске и Закона о заштити потрошача РС.
- Достављена Иницијатива за измјену члана 21.ц Закона о акцизама у Босни и Херцеговини надлежним институцијама Министарству финансија и трезора БиХ и Управног одбору Управе за индиректно опорезивање БиХ са захтјевом да буде снижена акциза за увоз цигара и цигарилоса која се тренутно плаћа по стопи од 42% малопродајне цијене производа.
- Активности на спречавању продужетка Одлуке Владе Републике Српске о ограничавању марже за трговце, која је истекла 30.06.2024. и која захваљујући Удружењу трговине у ПКРС и Савјету за трговину ППК БЛ није продужена.
- Активно учешће на сједницама Удружења трговине у ПКРС, на којима је јасно закључено да је предложено повећање минималне цијене рада са 900 КМ на 1.050 КМ недопустиво, као и да ће повећање цијена електричне енергије за привреду изазвати огромне проблеме у овој области.
- Наставак активног учешћа и директна подршка кампањи Министарства трговине и туризма у Влади Републике Српске под називом „Друштвено одговорни“, која има за циљ да се грађанима понуде производи домаћих произвођача са 0% марже како би се умањили ефекти инфлације. Трговци показали гест солидарности и укључили се у друштвено одговорну кампању кроз коју су потрошачима понудили низ производа по сниженим цијенама, одричући се дијела своје марже.
- Активна сарадња са Министарством финансија РС, Пореском управом РС и Министарством трговине и туризма у Влади РС на почетку примјене новог Закона о фискализацији.
- Организација презентације платформе *naklik.ba*, најнапредније платформе за он лајн трговину у Босни и Херцеговини. На презентацију позвано више од 300 привредних друштава из области трговине.
- Континуирана годишња сарадња са трговачким ланцима и размјена информација о стању у области трговине.

Значајно је поменути је Комора анимирала привредника из области трговине за посјету Регионалној привредној комори Западнобачког округа (Сомбор), која је реализована 20-21. јуна 2024. године. У оквиру билатералних састанака привредници из области трговине су на овом тржишту имали прилику да нађу нове партнере у свом пословању и прошире контакте у бизнису. Осим тога, Савјет је активно учествовао у организацији трећег Фестивала домаћих вина, ракија и хране у Комори.

Рад **Одбора за промет нафтом и нафтним дериватима** одвијао се у складу програмским циљевима и Програмом рада Одбора за 2024. годину, као и на основу захтјева чланица из области промета нафтом и нафтним дериватима.

Одбор је у 2024. години имао заказану сједницу 12. новембра, али је због оправданог изостанка предсједника Одбора, сједница отказана. Већина чланица Одбора учествовала је и у раду Групације за промет нафтом и нафтним дериватима у оквиру Привредне коморе Републике Српске, гдје су дјеловали заједнички на уређењу тржишта нафте и нафтних деривата у РС.

У сарадњи са Групацијом за промет нафтом и нафтним дериватима у ПКРС креирана и упућена иницијатива за допуну Уредбе о одређивању марже која се примјењује приликом формирања цијена нафтних деривата надлежном Министарству трговине и туризма у Влади РС. Приједлог дистрибутера је да Уредба буде допуњена на начин да буде одређен и минималан износ марже од 0,20 КМ/л, док би износ максималне малопродајне марже остао на садашњем нивоу од 0,25 КМ/л.

Министарству вањске трговине и економских односа у Савјету министара БиХ је упућена иницијатива за доношење Одлуке о суспензији царинских стопа за увоз моторних возила која имају погон на компримовани природни гас (КПГ), који се осим у индустрији користи и као погонско гориво моторних возила. је.

Надлежно Министарство вањске трговине и економских односа БиХ објавило је на интернет платформи еКонсултације позив за достављање примједби и сугестија на Нацрт правилника о обавезном означавању (маркирању) течних нафтних горива на који је Групација доставила мишљење.

Као и раније, Одбор редовно врши анализу кретања продајних цијена горива нафте и нафтних деривата на нивоу регије Бања Лука и Републике Српске, те ажурира списак свих БПС на територији Српске.

Савјет за туризам и угоститељство је одржао сједницу 23. априла, на којој је су изабрани предсједник и замјеник предсједника Савјета.

Савјет је допунио иницијативу за допуну Закона о јавном радио-телевизијском систему БиХ у дијелу који се односи на наплату РТВ таксе за хотеле, мотеле и друге објекте из области туризма, те исту доставио на адресе Савјета министара БиХ и Парламентарне скупштине БиХ.

Припремљена је иницијатива за измјену Закона о колективном остваривању ауторског и сродних права БиХ у дијелу који третира наплату таксе АМУС-у на темељу закљученог колективног уговора са Удружењем хотелијера ФБиХ.

Савјет је на сједници такође и затражио састанак са овлашћеним потписником у Одјељењу за привреду и локални економски развој Града Бања Лука на тему унапређења туризма и угоститељства у граду.

Дио чланова Савјета је учествовало и на сједницама Удружења туризма и угоститељства у оквиру Привредне коморе Републике Српске.

Активности у раду Савјета које је значајно поменути су:

- У сарадњи са Министарством трговине и туризма организоване су јавне расправе о тексту Нацрта закона о измјенама и допунама Закона о боравишној такси
- Одржан састанак привредних друштава из трговине, туризма и угоститељства са преставницима Министарства финансија, Пореске управе Републике Српске и Министарства трговине и туризма на тему имплементације Закона о фискализацији Републике Српске

- Достављена информација Министарству трговине и туризма у Влади РС, Туристичкој организацији РС, граду Градишка и општини Србац о изради Мастер плана за одрживи туризам у сливу ријеке Саве
- Учешће на састанку са представницима Министарства трговине и туризма и комисија за категоризацију општина и градова на тему категоризације кампова, апартмана, кућа за одмор, сеоских домаћинстава, хостела и соба за изнајмљивање
- Учешће на састанку са Министарством трговине и туризма, професорима Немањом Шаренцем и Предрагом Млинарићем и привредницима из области туризма и угоститељства на тему имплементације активности дефинисаних Реформском агендом за развој туризма Републике Српске, односно Бијелом књигом у туризму
- Учешће на састанку привредника који се баве ванлинијским превозом у Бањалуци са представницима Министарства саобраћаја, Републичком саобраћајном инспекцијом и представницима Града Бања Лука око примјене Закона о друмском саобраћају у Републици Српској (Наставак реализације иницијативе према Граду Бања Лука за дозволу улазака туристичких аутобуса у Град Бања Лука са јасним одређивањем мјеста за искрцај туриста који долазе у обилазак Бањалуке)
- Учешће на састанку са преставницима Министарства трговине и туризма, УСАИД пројекта развоја одрживог туризма у БиХ и консултанта из Македоније на тему креирања подстицаја за туристичке агенције у циљу развоја рецептивног туризма и подстицања организованог довођења туриста у Републику Српску, а по узору на модел који се годинама примјењује у Македонији
- Остале активности Савјета:
- Учешће на 4. Међународном сајму туризма „Бања Лука 2023“ у спортској дворани Центар

Савјет за дрвопрераду сортимената нижих вриједности и извођача радова у шумарству у 2024. години није био активан.

Савјет за производњу и трговину фармацеутским производима, медицинским апаратима и здравствене услуге је у јулу 2024. одржао проширену сједницу на којој је највише ријечи било о регулисању висине малопродајне марже и цијене лијекова у Републици Српској. Сједница је због актуелне проблематике сазвана у вријеме годишњих одмора, те је очекивано одсуство неких чланова. Ипак, сједници је присуствовало пет представника апотека, те представници Фармацеутске коморе и Фармацеутског друштва Републике Српске. С обзиром да је крајем јуна 2024. истекла примјена Уредбе о одређивању маржи у промету производа којом је Министарство трговине и туризма уређивало, између осталих, и марже на лијекове, усаглашено је да се Министарству здравља и социјалне заштите које је надлежно за уређење малопродајне марже предложи одлагање увођења марже док се не усагласе акције Министарства трговине на овом пољу. Савјет је одржао састанке са оба министарства и поздравио акцију Друштвено одговорни.

Савјет је прибавио податке о резултатима пословања апотека у Федерацији БиХ и израдио компаративну анализу пословања између два ентитета за 2023. годину.

Чланови Савјета су информисани да је Босна и Херцеговина приступила програму ЕУзаЗдравље. ЕУзаЗдравље има за циљ да допринесе изградњи јачих, отпорнијих и приступачнијих здравствених система. Фонд износи 5,3 милијарде евра током периода 2021-2027 и главни је инструмент за пут ка Европској здравственој унији.

У августу је Савјет министру привреде доставио иницијативу за укључивање апотека у поступак додјеле подстицаја за повећање плата радника. Након неколико састанака, ови преговори су одгођени до утврђивања висине марже на лијекове.

Савјет берзанских посредника, Европског добровољног пензијског фонда, Берзе и Централног регистра хартија од вриједности у 2024. години одржао је, у априлу, редовну сједницу према Програму рада за 2024. годину. Чланови Савјета су кроз конструктивну дискусију разматрали тренутну ситуацију на тржишту капитала и могућностима унапређења финансијског тржишта. Констатовано је да је неопходно ставити тржиште капитала у функцију привреде.

Удружење инвестиционих фондова Привредне коморе Републике Српске покренуло је иницијативу да се у сарадњи са Савјетом берзанских посредника, Европског добровољног пензијског фонда, Берзе и Централног регистра хартија од вриједности Подручне привредне коморе Бања Лука у 2025. години организује конференција тржишта капитала. Тим поводом, почетком новембра, одржан је иницијални састанак на којем је разматрана заинтересованост чланова Удружења и Савјета за организацију конференције, као и могућности подршке и теме конференције.

У оквиру редовних активности својих институција чланови Савјета раде на унапређењу тржишта капитала и на реализацији активности у складу са програмом рада Савјета (унапређење сарадње и партнерских односа са законодавцима, регулаторима, емитентима, институцијама и учесницима на тржишту капитала, ширење знања о финансијским тржиштима, јачење финансијске писмености...).

На сједници **Савјета за женско предузетништво** у априлу је усвојен извјештај о раду за 2023. годину и приједлог програма рада за 2024.

У марту је Савјет учествовао на догађају оснивања Клуба успјешних предузетница у организацији Занатско-предузетничке коморе регије Бања Лука уз присуство више десетина предузетница. Другог дана одржана је 2. Међународна конференција занатства и предузетништва Републике Српске. У истом мјесецу у Лозници је Удружење пословних жена „Креативна визија“ организовало „Сусрет предузетница“ који је поред презентације учесница садржавао и културни програм који се одвијао у Тршићу и неформални забавни програм у вечерњим часовима с циљем повезивања предузетница Српске и Србије. У новембру је присуствовано на манифестацији „Цвет успеха за жену змаја“ која се традиционално одржава у Србији и која је можда најреспектабилнија манифестација овог типа у региону.

Представнице Савјета су биле дио догађаја којим је чланица Савјета и власница фирме Ауто плус из Бањалуке обиљежила 20 година постојања компаније.

ПК РС је средином јуна организовала *Business Women Event*, које је окупило велики број успјешних предузетница из Српске.

На Јахорини је 3. октобра коморски систем Српске организовао „VII Конференција предузетништва жена у Републици Српској“ под називом „Кроз промјене до успјеха“. На Конференцији је организовано представљање предузетница и предавања: „Управљање кроз промјену: лидерске стратегије у несигурним временима“, „Значај женског предузетништва и регионално умрежавања“ и „Добробит запослених као покретач успјешног лидерства“. Конференција је имала међународни карактер.

И ове године је Савјет пратио рад предузетница и предлагао најуспјешније за награду у Избору најуспјешнијих у привреди Републике Српске за 2023. годину, гдје је 5 (пет) предузетница добило престижну награду.

Савјет за женско предузетништво је добио признање на прослави десетогодишњег јубилеја Удружења пословних жена у БиХ у децембру 2024. Признање је додјељено Савјету као потврда успјешне сарадње и ширења позитивног духа јачања предузетништва жена.

Циљ и рад **Савјета страних инвеститора**, у 2024. години, је био усмјерен на унапређење повољнијег пословног амбијента за стране улагаче, као и на координацију и сарадњу институција републичког и локалног нивоа у области страних улагања. Један од основних циљева рада Савјета за 2024. годину је био изградња партнерског односа са Министарством привреде и предузетништва и јединицама локалне самоуправе које обухвата Комора, као и другим партнерским институцијама у циљу заједничког унапређења пословног амбијента и развоја у Републици Српској.

Савјет за културне и креативне индустрије основан је у марту 2023. године са циљем креирања повољнијег амбијента за развој овог сектора, као и подизања свијести традиционалне привреде о значају интегрисања креативних индустрија у пословање.

На иницијативу Савјета у 2024. години формирана су три одбора: Одбор за продукцију и дизајн видео игара, Одбор за музику, продукцију, музичке фестивале и Одбор за аудио визуелне дјелатности (филмска и телевизијска продукција, мултимедија, анимација). Савјет има 19 чланова. Одбори имају по пет чланова.

Рад **Одбора за продукцију и дизајн видео игара** је усмјерен на:

- Стварање могућности да компаније из индустрије видеоигара и кративних индустрија остваре право на подстицај, укључујући: средства за набавку основне опреме, за продукцију видеоигара, за запошљавање и samozapošljavanje и за реализацију едукација;
- Заговарачке активности према потенцијалним донаторима: град Бања Лука, Аудио-визуелни центар РС (одговоран за индустрију видеоигара у РС), Завод за запошљавање РС, итд.
- Изградњу физичке инфраструктуре која ће на једном мјесту објединити све значајне актере и активности из индустрије видеоигара и сродних индустрија, као дио добре праксе која је доказана у региону.
- Сарадњу Одбора и Коморе у реализацији програма едукације из области развоја вјештина за рад у индустрији видеоигара, промоцији пројеката објављених видеоигара јавности и социјалним партнерима, заједничким заговарачким активностима, и сл.

Индустрија видеоигара представља једну од најперспективнијих свјетских индустрија, чији годишњи приходи прелазе неколико десетина милијарди евра. Подручје Коморе и Република Српска у цјелини, има потенцијал да буде један од инкубатора великих пројеката индустрије видеоигара. Бенефити успостављања домаће индустрије видеоигара за шире друштво могу бити велики и трајни, од новог запошљавања са натпросјечним личним примањима, преко усавршавања и модернизације образовних програма па до значајног пуњења буџета.

Одбор је у 2024. иницирао да се примијени постојећа законска релулатива као основ за креирање и исплату подстицаја и то Закон о аудио-визуелним дјелатностима Републике Српске (Сл. гласник РС 56/22) и Правилник о критеријумима и поступку за избор пројеката у аудио-визуелним дјелатностима (Сл. гласник РС 84/22 и 2/23). У складу са Законом о аудио-визуелним дјелатностима, аудио-визелно дјело је кинематографско дјело, телевизијска серија, мултимедијски и трансмедијски пројекат, видео-игра и свако друго аудио-визуелно дјело које је умјетнички и ауторски израз, без обзира на технологију на којој је настало, подлогу на којој је

фиксирано и начин на који се приказује. У складу са Правилником, најбоље рјешење је да се видеоигре категориши у суфинансирање производње аудио-визуелних дјела.

Циљеви на којима ће **Одбор за музику, продукцију, музичке фестивале (филмска и телевизијска продукција, мултимедија, анимација)** радити су:

- Унапређење Ауторске Музике и Развој Сонгвритинг-а
- Развој Музичке Продукције
- Подршка Музичким Фестивалима
- План Развоја Публике
- Модел утицаја на локалну економију и туризам

Подручје Коморе и Република Српска имај богату музичку сцену која обухвата све жанрове, од класичне музике до рока, попа, фолка и електронске музике. Ту су концертне дворане, клубови и музички фестивали који пружају платформу локалним и регионалним талентима. Бања Лука је крајем 2023. године понијела титулу Унеско креативни град у области музике, те је препозната као град са богатом музичком традицијом и потенцијалом за даљи развој у овој области. Приликом аплицирања за ову престужну титулу, Савјет је дао Писмо подршке.

Циљеви на којима ће **Одбор за аудио визуелну умјетност** континуирано радити:

- Унапређење и развој домаћег анимирано-филмског стваралаштва;
- Учешће у доношењу правних прописа, трајних и системских рјешења, усклађених са специфичностима продукције анимираног филма и креативне индустрије уопште, којима се стварају услови за економски просперитет, рад и стваралаштво чланова;
- Стручна едукација из области анимације;
- Организовање јавних манифестација (фестивали, такмичења, презентације, симпозијуми, савјетовања, конгреси и сл.);
- Брига о положају радника у области анимације и посредовање у остваривању права на пензијско и здравствено осигурање;
- Интерорганизацијска и међународна сарадња са сличним удружењима;
- Ангажовање у заштити ауторских права својих чланова;

Одбор је у 2024. покренуо иницијативу за стварање услова за примјену Уредбе о условима и поступку додјеле подстицајних средстава инвеститору који у Републици Српској производи аудио-визуелно дјело. Примјена ове уредбе би дала значајан допринос развоју филмске индустрије у Српској, а бенефите би осјетиле различите привредне области које су значајне за реализацију филмских пројеката. Потребно је да се путем подстицаја привуку инвеститори да у Српској производе аудио-визуелна дјела и копродукциона аудио-визуелна дјела, као и да се подстакне коришћење и ангажовање домаћих ресурса за производњу. Уредбом је прописано да ће Влада Републике Српске и Министарство просвјете и културе инвеститорима у области филмске индустрије вршити поврат од 30 % укупних трошкова који су реализовани на територији Српске. Да би Уреба била у примјени, неопходно је:

- Донијети подзаконска акта (Правилник који треба да пропише Министарство за просвјету и културу којим би се дефинисили квалификовани трошкови и друга питања) и

- Обезбједити средства у буџету.

На иницијативу чланова Коморе, током 2024. године су започеле активности на иницирању унапређења услова рада и развоја стартапа. Наиме, Коморски систем Српске је у претходном периоду провео низ акција и увео нове услуге за чланство у смислу подршке при процесу дигиталне трансформације и пословања у складу са принципима одрживости. С тим у вези, сарадња са нашим стартапима је један од смјерова дјеловања. Међутим, према подацима међународних агенција које се баве оцјеном екосистема за развој и пословање стартапа, Босна и Херцеговина биљежи најлошије резултате у ЈИ Европи у овој области.

Идентификован је одређен број појединаца и организација који дјелују у области стартапа или у секторима који директно чине екосистем за рад стартапа код нас. Након иницијалног састанка са овим субјектима дефинисани су почетни кораци, прикупљени су приједлози за приоритетне активности, дефинисан састав будућег **Савјета за стартап** и одређен датум оснивачке сједнице уз приједлог за најшире схваћање задатака Савјета.

Након оснивачке сједнице у јуну, Савјет је провео низ активности.

- У мају је успостављена сарадња са СтартапБлинком <https://www.startupblink.com/> и Комора је позиционирана као једини институционални партнер СтартапБлинка у БиХ што је и препознато у годишњој глобалној анализи екосистема за стартап у којој је БиХ напредовала на 94. мјесто у односу на стото које је имала у 2023. години. Укупно је оцијењено сто државних екосистема.
- Договорени су наредни кораци сарадње са СтартапБлинком од којих су најзначајнији мапирање стартапа из Бањалуке и околине, увођење Бањалуке на листу оцијењених градова и припрема обука за актере стартап екосистема у Републици Српској. Савјету су додјељена администраторска права и започело је уношење субјеката из Бањалуке у глобалну мапу. Ово ће директно допринијети оцјени екосистема у позитивном смислу. Обуке за актере стартап екосистема у Српској ће у марту наредне године организовати Комора, а СтартапБлинк ће обезбједити консултанте и тренере. Резултат обука ће бити акциони план развоја екосистема за стартап у Српској (*Ecosystem Development Roadmap*) у средњем року (три године).
- У другој половини године Савјет је одржао састанке са представницима Министарства науке и технологије Министарства привреде и предузетништва на којима је представљен циљ дјеловања Савјета те су договорени правци сарадње. Оба министарства ће учествовати у припреми акција за развој екосистема кроз сарадњу са СтартапБлинком у наредној години.
- Припремљен је приједлог Савјета за Приједлог мјера Привредне коморе Републике Српске за Програм економских реформи 2025-2027, од чега је први захтјев усвојен. Предложене мјере су:
 - Успоставити иновациони фонд као инструмент за подршку развоју стартапа, који ће омогућити финансирање иновативних пројеката са високим потенцијалом за раст и технолошки напредак. Иновациони фондови, попут постојећих у Србији, Сјеверној Македонији и Црној Гори, доказали су да подстичу истраживање и развој нових производа, као и повезивање привреде и науке. Подршка у раним фазама развоја предузећа смањује ризике и омогућава стартапима да развију своје идеје, скалирају своје пословање и привуку додатне инвестиције. Такође, иновациони фонд помаже унапређењу конкурентности и стварању нових радних места у технолошком сектору.

Оснивање таквог фонда пружио би потребну инфраструктуру за дугорочан развој домаћег екосистема и омогућило стварање повољних услова за иновације, чиме би се директно повећала конкурентност националне привреде на глобалном нивоу.

- Увести пореске олакшице за појединце и привредна друштва за улагања у стартап предузећа. Пореске олакшице за инвеститоре на основу реинвестирања капитала би стимулисало улагање у иновативне пројекте и технолошки развој. Подршка би се посебно усмјерила на ране фазе развоја предузећа, чиме би се омогућило лакше финансирање и смањење ризика. На овај начин, подстиче се развој нових технологија и унапријеђује конкурентност домаће привреде на глобалном тржишту, а са друге стране омогућава се домаћем капиталу да буде уложен у пројекте који у краћем року доносе веће приносе.
- Увести "конвертибилни зајам" као један од најчешћих инструмената за ране фазе улагања у стартап предузећа када је вриједност компаније неизвјесна. Овај зајам је структуриран с циљем конверзије у власнички удио након достизања одређеног преломног тренутка, најчешће током сљедеће рунде инвестиција.
- Унаприједити постојеће законе о девизном и спољнотрговинском пословању који тренутно ограничавају прекогранична улагања. Потребно је извршити законске измјене које омогућавају једноставнији ток капитала између држава. Ове промјене би подстакле прекогранична улагања, омогућиле већу конкурентност домаћих стартапа и привукле више страних инвестиција. Ово је кључно за развој стартап екосистема и повезивање са глобалним тржиштима, чиме би се омогућио убрзан технолошки напредак и економски раст. На примјер, када домаћи стартап добије улагање од страног инвестицијског фонда, то улагање је обично условљено регистрацијом у неком од свјетских центара за развој стартапа. У том случају, домаћи власници не могу да улажу више у тај стартап.
- Измјенити процес регистрације привредних друштава како би се уважиле специфичности стартап предузећа које карактеришу релативно честе промјене у власничкој структури услед уласка нових инвеститора, како домаћих тако и иностраних, промјене услед продаје удјела, промјене услед додјеливања дијела удјела запосленима итд. У неким случајевима, нарочито када је ријеч о тзв. краудфандингу, стартап има многобројне осниваче, те се често улагачи претварају у дјелимичне власнике. Ово према тренутној регулативи изискује велики административни напор и трошкове јер промјене у власништву значе ангажман свих власника и нотарске обраде.
- У циљу омогућавања различитих врста алтернативног финансирања креирати услове за групно финансирање (краудфандинг). Групно финансирање је начин финансирања пројеката или пословних подухвата прикупљањем мале количине новца од великог броја лица, обично путем интернет платформи. Потребно је креирати регулаторни оквир који ће омогућити функционисање инвестиционог (краудинвестинг) или групног финансирања путем позајмица (краудлендинг) што отвара врата домаћим стартапима да на ефикасан начин прикупљају средства од домаћих и иностраних инвеститора.

1.1.2. Упућивање захтјева за измјене, односно доношење нових аката и мјера на нивоу Републике Српске и БиХ

Најважније активности у заступању интереса чланова Коморе, у партнерским односима са органима извршне и законодавне власти, односно органима управе, оствариване су кроз низ састанака и разговора са привредницима и представницима органа управе.

У јуну је упућена иницијатива за доношење закона о сезонским радницима. Нажалост, закон прошле године није донесен у Народној скупштини, па је Комора ове године ту тему поново актуелизовала. Циљ закона јесте да се сезонски послови, за које недостаје радника и који су претходних година били углавном на црно, да се уреде. Слични закони постоје у региону. Закон о сезонском запошљавању радника функционише тако што се на дневном нивоу пријављују радници и за њих се плаћа збирна стопа пореза и доприноса на дневном нивоу.

У јулу 2024. године Комора је организовала округли сто посвећен теми утицаја санкција Канцеларије за контролу имовине страних особа Сједињених Америчких Држава на привреду у Српској. Округли сто је окупио учеснике из финансијских институција, привреде, владиног сектора, невладиних организација, фондова и других релевантних субјеката који су размотрили како санкције утичу на наше пословно окружење, идентификовали краткорочне и дугорочне посљедице, као и унаприједили разумијевање њихових ефеката на различите секторе. Канцеларија за контролу имовине страних особа, кроз своје санкције, има значајан утицај на глобалну економију, укључујући и наше тржиште. Српска је посебно погођена овим санкцијама у поређењу са Федерацијом Босне и Херцеговине, при чему ове санкције, у неким случајевима, чак и резултују повољностима за Федерацију, у смислу добијања послова и других прилика које нису доступне Српској.

Фокус округлог стола је био на:

- Анализи конкретних изазова са којима се наше чланице суочавају због OFAC санкција;
- Идентификацији потреба за прилагођавањем пословних стратегија и оперативних процеса;
- Дијелење искустава о методама превазилажења препрека које намећу санкције;
- Разматрање потенцијалних будућих импликација OFAC санкција на нашу привреду.

Увођење нове фискализације у Републици Српској, чија је имплементација у току, довело је до реакције пословне заједнице због повећања трошкова пословања у вези са електронским фискалним уређајима као и бројних проблема у текућем пословању, у вези са фискализацијом, који су се појавили у пракси и који представљају препреке свакодневном, неометаном обављању пословних активности као и додатно оптерећење за привреду. Привредна комора, као институција која заступа интересе привреде, реаговала је на основу информација које је добила из привреде, те кроз дијалог и сарадњу са надлежним институцијама подузела активности да укаже на настале проблеме у пословању с циљем отклањања и ублажавања истих.

Иницијатива која је покренута преко Канцеларије у Приједору односи се на социјални дијалог и одлуке о повећању минималне плате. Приједорска регија има значајан број привредних субјеката из области производње текстила, одјеће, коже и дијелова од коже. Циљ иницијативе је био да се укаже на ефекте које ће проузроковати раст минималне плате на стање у сектору и послана је у два наврата: 29.1.2024. године и 7.11.2024. године. Приједлози су упућени предсједнику Коморе и Удружењу текстила, коже и обуће у ПК РС.

У августу је организован састанак фокус групе у оквиру истраживања које проводи Центар за развојне евалуације и друштвена истраживања (CREDI). Ова активност је дио Ју-ес-ејдовог Пројекта фискалне реформе (FRA) у Босни и Херцеговини. На састанку су представници приватног сектора наводили кључне изазове са којима се суочавају у оквиру тренутног пореског система. Кроз детаљну дискусију, учесници су подијелили своја искуства и проблеме у вези са фискализацијом, као и у области директних пореза, доприноса, такси и накнада. Посебан фокус стављен је на искуства предузећа у свакодневном раду са Пореском управом, коришћењу њихових услуга, степену дигитализације, те поштивању прописа. Ова фокус група је значајан корак ка препознавању проблема и креирању препорука за побољшање фискалног система у Републици Српској.

Савјет за стартап је предложио низ мјера за започињање развоја екосистема за стартап и припрему за активности у 2025. години у којој ће уз савјет СтартапБлинка бити одржан низ акција за обуку актера а затим и развој акционог плана развоја екосистема за стартап у Српској.

Савјет за културне и креативне индустрије је предложио низ мјера у циљу развоја филмске индустрије као и продукције и дизајна видео игара.

У јулу је у Министарству трговине и туризма, те у Министарству здравља Комора учествовала на састанцима који су обликовали кампању „Друштвено одговорно“ која подразумијева исказивање солидарности према потрошачима, пласирањем производа по нижим цијенама у продајним објектима у Републици Српској. Произвођачи који су подржали кампању поједине производе пласирају без марже. Такође је подржана иницијатива Коморе у вези са новим приступима контроли цијена робе широке потрошње и робе у апотекама.

Комора је учествовала у одржавању Јахорина економског форума 2024. На 15 панела, тродневног Форума, говорило је око стотину стручњака о свим темама које треба да детерминишу Балкан и дугорочне планове развоја. Форум је окупио 600 учесника. Једна од порука коју су послали учесници овогодишњег форума је да и поред постојања неколико регионалних иницијатива као што су Отворени Балкан или Берлински процес, бројне добре идеје су остале само мртво слово на папиру и у пракси нису заживјеле. Нарочито је указано на проблем превеликог задржавања робе на границама због чега привреда, према неким процјенама, годишње губи око 300 милиона евра.

У октобру је организована једнодневна конференција "Климатска транзиција и промјене глобалног економског модела", заједно са партнерима у оквиру пројекта "Зелени навигатор Западног Балкана". Конференција је привредницима представила изазове и прилике које доноси климатска транзиција, а посебно је била намијењена лидерским компанијама које послују у ланцима вриједности највећих европских компанија. Скуп се фокусирао на кључне ЕУ регулативе, укључујући:

- ЦСРД (Corporate Sustainability Reporting Directive)
- ЦБАМ (Carbon Border Adjustment Mechanism)
- ЦСДДД (Corporate Sustainability Due Diligence Directive)
- ЕУДР (EU Deforestation Regulation)
- СФДР (Sustainable Finance Disclosure Regulation)

Конференција је организована са намјером да помогне компанијама да проактивно разумију и прилагоде се овим глобалним промјенама, избјегну ризике неусаглашености са регулативама и искорисе нове пословне прилике које пружа климатска транзиција.

1.1.3. Упућивање захтјева за измјене, односно доношење нових аката локалне управе у циљу побољшања привредног амбијента и привлачења инвестиција

Комора је наставила основну активност на унапређењу локалног амбијента за пословање у смислу преиспитивања висине пореских и непореских давања које прописују и наплаћују локални органи управе (комуналне таксе, накнаде за прикупљање отпада, накнада за истицање рекламе на возилима, цијена воде за правна лица итд.). Узимајући у обзир тешку привредну ситуацију и висок степен неликвидности привреде, те сложен систем расподеле директних прихода између различитих нивоа власти, намеће се закључак да је у овом процесу ревизије акценат потребно ставити на обједињавање формалности и смањење броја давања са циљем смањења оптерећења која трпе привредни субјекти.

Током 2024. године стручна служба Коморе је присуствовала сједницама привредних савјета локалних заједница. Најзначајније теме о којима је било ријеч током године су:

- Резултати анкета о условима пословања на локалном нивоу и статистички подаци о резултатима пословања
- Креирање и резултати програма подстицаја привреди и предузетништву на локалном нивоу
- Средњерочни планови рада градоначелника и градске управе
- Доступност, цијене и квалитет комуналних услуга
- Механизми заштите животне средине и процеси зелене трансформације
- Информације о актуелним јавним позивима домаћих и међународних донатора
- Програм рада и извјештај о раду Привредног савјета
- Буџет града/општине и ребаланси
- Израда и извјештаји о реализацији стратегија
- Организација и извјештаји о резултатима локалних сајмова и сличних догађаја

На приједлог Канцеларије Приједор и Удружења ЗПК Приједор на сједници привредног савјета Приједора је прихваћено да се 2025. година прогласи **годином привреде у Приједору**. Носилац активности за израду концепта са конкретним активностима, задужењима и роковима је била Канцеларија привредне коморе у Приједору.

Формирана је радна група која је у октобру одржала три састанка и усвојила листу могућих активности манифестације „2025 – година привреде у граду Приједору“. Поменути документ нуди шири концепт у коме су наведене различите активности сврстане у три цјелине: унапређење привредног амбијента, формално и неформално образовање и промоција привреде и предузетништва. Реализација активности ће зависити од финансијских средстава (буџет Града Приједора, пројекти, донације).

Са општинама су настављени досадашњи видови сарадње како је описано у дијелу 1.2.

1.1.4. Прилагођавање тржишта рада потребама привреде

Реформа образовања, у циљу прилагођавања тржишта рада потребама привреде, и увођење дуалног образовања је процес који је започет и који представља континуирану обавезу свих

заинтересованих страна. Привредна комора је препознала своју улогу и заузела значајно мјесто у овом реформском процесу.

Измјенама и допунама Закона о средњем образовању и васпитању прописано је институционално партнерство и сарадња између Министарства просвете и културе, Републичког педагошког завода РС и Привредне коморе с циљем провођења дуалног система образовања. Измјенама и допунама Закона надлежности Привредне коморе су:

- провјера испуњености услова за образовање ученика код послодаваца;
- вођење регистра уговора потписаних са послодавцима;
- обука ментора практичне наставе према Програму обуке који је израдио Републички педагошки завод РС.

Обуку ментора практичне наставе коју према Закону проводи Привредна комора до сада је прошло 222 ментора из 123 пословна субјекта, на нивоу Републике Српске, од чега је 112 ментора из 68 пословних субјеката на територији Коморе Бања Лука.

Министарство просвете и културе Републике Српске је од Коморе затражило мишљење о дефицитарним занимањима по локалним заједницама у којима се налаже средње школе, усклађено са потребама тржишта рада. Циљ дефинисања дефицитарних занимања је обезбједити услове за привлачење ученика за упис дефицитарних занимања за којима је слаба заинтересованост ученика. Подручна комора је у складу са потребама тржишта рада, ускладила мишљење са локалним заједницама и припадајаћим школама, те одговор доставила ПК РС која је обједињено мишљење на републичком нивоу доставила надлежном министарству.

У циљу смањења јаза између потреба привреде и тржишта рада, Комора је у јануару провела анкету у циљу анализирања потреба привреде, односно тржишта рада за одговарајућим кадровима. Резултати анкете на подручју Коморе Бања Лука достављени су Привредној комори Републике Српске, која је мишљење за уписну политику за школску 2024/25. годину доставила Министарству просвете и културе. Анкета је поновљена у децембру 2024. године како би се припремила анализа и доставило мишљење за школску 2025/26. годину.

Према Закону о средњем образовању и васпитању Републике Српске, средње школе су обавезне да добију мишљење и сагласност Коморе на план уписа ученика у први разред. У циљу прилагођавања тржишта рада потребама привреде и креирању приједлога пословне заједнице за уписну политику Комора је крајем децембра 2024. године средњим школама доставила тражено мишљење на план уписа у први разред школске 2025/26. године.

1.2. ПАРТНЕРСТВО СА ОРГАНИМА ЛОКАЛНЕ УПРАВЕ

У складу са потписаним споразумима о сарадњи између Подручне привредне коморе Бања Лука и локалних заједница, органима локалне управе настављено је, као и претходних година, редовно достављање мјесечних прегледа привредних кретања у Републици Српској и подручју Коморе Бања Лука, података о финансијским резултатима пословања привреде Републике Српске и подручја Коморе Бања Лука по општинама. На основу појединачних захтјева локалних заједница, односно њихових одјељења за привреду, достављани су им тражени подаци о привредним показатељима општине и другим статистичким подацима са којима Комора располаже. Мјесечне информације о привредним кретањима редовно су достављане и локалним развојним агенцијама на подручју Коморе Бања Лука, којима су достављани и подаци о привредним показатељима на основу захтјева развојних агенција.

Канцеларија Коморе у Приједору је у области сарадње са локалним органима управе реализовала низ активности. Комора редовно потписује Споразуме о сарадњи са Градом Приједором и општинама: Нови Град, Костајница, Козарска Дубица, Оштра Лука и Крупа на Уни и настоји да прихвати нове идеје које ће допринијети да се сарадња унапређује.

Посебно је потребно истаћи партнерске односе са Градском управом Града Приједора. У 2024. години Канцеларија у Приједору је:

- учествовала у припреми Стратегије развоја града Приједора 2024-2030 као члан Фокус групе за израду Стратегије у области економије, друштвених дјелатности и екологије – представник коморе је учествовао на више састанака различитих фокус група као и на јавној расправи на којој је представљен нацрт Стратегије;
- учествовала у усаглашавању Правилника о подстицајима Града Приједор у области привреде за 2024. годину;
- дала допринос изради уписне политике – Дефицитарна занимања за 2024. у Приједорској регији – кроз достављање података Граду о дефицитарним занимањима ради израђивања критеријума за стипендије, те давање мишљења школама анцеларија о дефицитарним струкама;
- учествовала у раду Савјета за образовање и запошљавање поводом пројекта Иницијатива за побољшање социјално-економске ситуације жена из руралних подручја кроз сет специфичних интервенција, по пројекту „ЗАПОСЛИ СЕ“;
- присуствовала сједницама Привредног савјета града Приједора (одржане сједнице привредног савјета града Приједора 24.07.2024, 27.09.2024., 18.12.2024, 31.12.2024.)
- присуствовала сједницама Скупштине града/општине (одржане сједнице Скупштине града Приједора у 2024. години: 29.02., 05.04., 24.04., 29.05., 26.06., 29.08., 29.11., 05.12., 26.12.);
- сарађивала на промоцији локалне привреде кроз организоване посјете сајмовима, учешће на локалним манифестацијама, организовање пословних мисија, округлих столова, конференција – промоција привреде кроз активно учешће у организацији Сајма привреде и комуналне опреме Експо ПРИЈЕДОР 2024 у Приједору;
- давала оцјену оправданости за рад на међународне празнике
- пружила подршку пројектима од значаја за локални економски развој и узела улогу активног партнера и то у пројектима: „Локални економски развој у Босни и Херцеговини“, ЗАПОСЛИ СЕ Иницијатива за побољшање Социјално-економске ситуације жена из руралних подручја кроз сет специфичних интервенција, „Иновације и дигитализација малих и средњих предузећа у Босни и Херцеговини / ЕУ4ДигиталСМЕ“ и “Иновација као услуга за убрзану иновациону и индустријску транзицију у подручјима са ниским иновационим капацитетима у регији Дунав“.

У Српској је 16 једница локалне управе сертификовано према захтјевима БФЦ СЕЕ стандарда: градови Приједор, Прњавор, Бања Лука, Зворник, Требиње, Бијељина, Лакташи, Добој и Градишка, те општине Теслић, Брод, Нови Град, Котор Варош, Модрича, Србац и Станари.

Програм БФЦ сертификације који се проводи у Србији, Црној Гори, Хрватској, Македонији, и БиХ доприноси јачању конкурентности и имиџа југоисточне Европе као инвестиционе дестинације,

кроз заједнички печат квалитета (БФЦ СЕЕ). Зато је и Фајнаншел тајмс уврстио готово 40% сертификованих општина и градова на листу најбољих инвестиционих дестинација у Европи.

1.3. ПРИВРЕДНИ РЕГИСТАР И ИЗРАДА ИНФОРМАЦИЈА О ПРИВРЕДНИМ КРЕТАЊИМА

Израда пословних информација о привредним кретањима и макроекономске анализе су редовна активност на стварању платформе за рад стручних служби Коморе, органа и тијела Коморе, као и локалних органа управе подручја Коморе Бања Лука.

У току 2024. године припремљени су следећи статистички прегледи и анализе привредних кретања:

- Преглед привредних кретања у Републици Српској и подручју Коморе Бања Лука за јануар-децембар 2023. године;
- Једанаест периодичних прегледа привредних кретања у Републици Српској и подручју Коморе Бања Лука у 2024. години;
- Финансијски резултати пословања привреде Републике Српске и подручја Коморе Бања Лука за 2023. годину;
- Финансијски резултати пословања и структура привреде Републике Српске и подручја Коморе Бања Лука, по подручјима дјелатности и областима дјелатности прерађивачке индустрије, јануар-децембар 2023;
- Секторски прегледи привредних кретања;
- Прегледи привредних кретања за општине подручја Коморе Бања Лука;

Спољнотрговинска размјена Републике Српске са земљама партнерима (обрађиване земље у складу са текућим активностима и појединачним захтјевима корисника-Србија, Мађарска, Русија, Италија, САД, Пољска,...).

Прегледи и анализе привредних кретања коришћени су као радни материјали на сједницама органа и тијела Коморе, те представљају полазну основу за креирање приједлога и мјера за стварање бољег пословног амбијента и унапређење привреде.

Обрађивани су појединачни захтјеви локалних заједница, министарстава и других корисника статистичких података и привредних кретања.

Информације и анализе о привредним кретањима редовно су достављане локалним заједницама, локалним развојним агенцијама, члановима Скупштине, Управног одбора, Надзорног одбора, члановима гранских Савјета и Одбора, стручним службама Коморе, другим подручним привредним коморама коморског система Републике Српске, као и другим корисницима који су исказали интерес да им се редовно достављају коморски материјали о привредним кретањима и анализе стања привреде.

Континуирано се ради на ажурирању података у Привредном регистру, а нарочито на попуњавању базе предузећа на веб порталу Привредног регистра Републике Српске www.business-rs.ba.

1.4. ЈАВНА ОВЛАШЋЕЊА

По основу јавних овлашћења, обављани су редовни послови за предузећа са сједиштем на подручју Коморе као што су: издавање докумената о поријеклу који прате робу при извозу,

припремне радње, организовање и провођење поступка усклађивања и регистрације редова вожње аутобуских линија.

Комора је издала 30 Форма А, 391 Оф ориџина и 23 Оф ориџин текстил продакт обрасца, у Бањалуци и у канцеларији у Приједору. Број издатих докумената је за 78% већи у односу на претходну годину.

Извршене су организационе припреме и проведен је поступак усклађивања и регистрације редова вожње подручних аутобуских линија за регистарски период 2024/2025. годину. У активностима усклађивања радила је и Комисија за усклађивање редова вожње. Комисија је одржала три сједнице. За Сједницу редовног јавног усклађивања материјали су достављени писменим путем, те је евидентиран 21 нови ред вожње, четири стара реда вожње с промјеном, а регистровано је 10 нових редова вожње и 32 реда вожње којим је истекла регистрација након пет година.

ЦИЉ 2: ПОВЕЋАЊЕ КОНКУРЕНТНОСТИ ПРИВРЕДЕ

Комора даје допринос јачању конкурентности својих чланова кроз провођење неколико група активности, као што су стручно образовање, укључивање у програме подршке јачању конкурентности других организација и донатора, пружање подршке предузећима за увођење стандарда и друге.

2.1. СТРУЧНО ОБРАЗОВАЊЕ

Програм семинара за 2024. године је доступан у Каталогу семинара за 2024. годину и на интернет страници Коморе. Програм едукације је креиран у складу са захтјевима чланова исказаних углавном у оцјенама задовољства током семинара, али и на друге начине.

У 2024. години било је планирано девет семинара, одржано их је пет. Проведено је и неколико семинара који нису били планирани у Каталогу.

Едукације су организоване у просторијама Коморе или у хибридној форми.

- Унапређење пакета бенефита за запослене у ИКТ сектору, 1.3. (50 учесника)
- Револуција у управљању људским ресурсима, 22.3. (67 учесника)
- Напредне менаџерске вјештине – врхунски лидершип, 29.5. (58 учесника)
- Заштита животне средине кроз примјену интегрисаних стандарда (ИСО 9001:2015 и 14001:2015, 18 – 19.11. (27 учесника)
- Дигиталне платформе у осигурању, 27.12. (21 учесник)

Просјечна оцјена задовољства на свим одржаним семинара је 3,81 од највиших 4, а укупан број полазника на свим семинарима у 2023. години био је 223!

У 2024. у Пословном центру Приједор, сједишту Канцеларије у Приједору одржана су два семинара:

- „Сајбер безбједност и иновативне мрежне технологије у индустрији – изазови и трендови“ 03.04.2024.
- „Енергетска транзиција у МСП“ 11.12.2024.

2.2. ПРОГРАМИ ПОМОЋИ ЕУ И ДРУГИ ПРОГРАМИ - ПРОВОЂЕЊЕ ОДОБРЕНИХ ПРОЈЕКТА

Осим израде пројектних приједлога, Комора активно доприноси припремама за улазак у ЕУ и приступ структурним фондовима, кроз сталну размјену информација, истраживање могућности за финансирање, посјете форумима за тражење партнера и слично. На основу те одређености, Комора дјелује на: јачању партнерстава, развоју портфолија пројектних приједлога Коморе који за крајњег корисника имају предузећа, јачању капацитета тима за управљање пројектима и пружању савјета код дизајнирања пројеката који се тичу привреде.

Програм **ИНОВА – Иницијатива за одрживо запошљавање** је припремљен у марту, а његово провођење је почело 1. јула 2024. у оквиру програма ЕУзаЗапошљавање којег проводи Међународна организација рада. ИНОВА је намијењен незапосленим женама и мушкарцима, који се налазе на евиденцији Завода за запошљавање дуже од 12 мјесеци, који ће овим путем стећи сет вјештина и знања који су им потребни да би били конкурентни на тржишту рада. Програм траје 16 мјесеци, а обухвата активности селекције кандидата, професионално усмјеравање, каријерно вођење, психолошку подршку, обуке у институцијама и код послодаваца, те запослење у респектабилним привредним друштвима.

Пројектом ИНОВА је предвиђено запошљавање минимално 50 особа са подручја бањалучке регије, односно са подручја Бањалуке, Градишке, Челинца, Лакташа, Српца и Прњавора.

Комора је носилац акције, а партнерство чине још и: ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске, ЈУ Центар за социјални рад Бања Лука, Универзитет у Бањој Луци, Машински факултет, Универзитет за пословне студије, МАХЛЕ електрик драјвс Босна д.о.о. Лакташи, ПМП Јелшинград д.о.о. Бања Лука, ПМП драјв системс а.д. Лакташи, БЛП д.о.о. Лакташи, Стил вуд д.о.о. Бања Лука, Град Лакташи, Центар за унапређење корпоративног управљања и Креативно-едукативни атеље, Бања Лука.

Циљ пројекта је:

- креирање иновативног и одрживог модела сарадње институција тржишта рада и социјалне заштите, образовних институција, специјализованих организација и експерата у сврху повећавања могућности за запошљавање дугорочно незапослених особа и
- креирање и имплементација интегрисаног програма активације, мотивисања, обуке и запошљавања дугорочно незапослених особа.

Пројекат је до краја године постигао следеће резултате:

1. Укључено 300 дугорочно незапослених особа у процес активације и мотивисања;
2. Стручно профилирано 100 особа;
3. Психолошка и мотивациона подршка за 25 особа је активност која се проводи током цијелог пројекта
4. Укључено 4 особе у програме обуке на радном мјесту, а додатних 16 треба да буде обучено код послодаваца до краја пројекта;
5. Укључено 20 особа у институционалну обуку;
6. Запослено 2 од укупног циља који је 50 особа.

Укупан буџет пројекта износи 249.947 америчких долара. Трајање пројекта је 16 мјесеци, до октобра 2025. године.

Прва координациона активност био је састанак пројектног тима, одржан 19. јула, на којем су разматрани оперативни планови, формиран тим и договорена комуникација са подизвођачима. Утврђена је временска динамика која се детаљно прати и активности се спроводе у складу са планом. Посебна пажња посвећена је прва три мјесеца пројекта и задацима сваког партнера.

На почетку је израђен детаљан комуникацијски план пројекта у складу са којим су припремљени материјали за промотивну кампању, али и за директну комуникацију са корисницима и послодавцима. У августу је организована конференција за новинаре на којој је најављен пројекат, промотивни ТВ спот и страница пројекта. Након конференције за новинаре почела је кампања у традиционалним и дигиталним медијима.

Истог дана организован је и састанак са послодавцима који су упознати са циљевима пројекта и предностима за послодавце. Након овог састанка обављено је око 48 састанака са послодавцима, што је резултирало сталним проширењем листе радних мјеста за пријем кандидата.

Завод за запошљавање је позивао корисник, што је резултирало 346 дуготрајно незапослених особа које су директно обавијештене о пројекту. Више од 60 кандидата се пријавило директно. Од овог броја, 214 корисника одлучило је наставити кориснички пут.

Тим стручњака за људске ресурсе и психолога Центра модерних знања обавио је три интервјуа са 100 кандидата и извршио профилисање кандидата и основно каријерно вођење, након чега су упућени на обуку у институције или на директно запошљавање или обуку код послодаваца. За свих 100 кандидата израђени су Индивидуални планови подршке. Од ових 100 кандидата, 30 је упућено на обуку у институције. Од тога, 12 особа похађа обуку на Машинском факултету, а 18 похађа обуку на Универзитету за пословне студије. До краја године, 4 особе су упућене на обуку код послодаваца. У програму је активно 64 особе.

Пројекат **ADDUPT** се проводи у оквиру програма Еразмус а водећи партнер је CESUR из Малаге. Учешћем у пројекту Комора жели да одговори на потребе привредних друштава који дјелују у

области заштите животне средине или њихово пословање доприноси развоју тзв. зелене привреде. Према дефиницији Уједињених нација, зелена привреда је привреда у којој су раст и запошљавање мотивисани улагањем у дјелатности које смањују емисију угљен-диоксида и загађење, ефикасније користе енергију и спречавају уништавање биодиверзитета и екосистема. Пројекат је почео 1. јануара 2023. и проводи га конзорцијум организација из Шпаније, Грчке, Италије, БиХ, Црне Горе, Албаније и са Кипра.

Током 2024. године, ADDUPT је, поред редовних активности на пројектној имплементацији, контроли и извјештавању, провео следеће активности:

- На основу раније израђене “Анализе зеленог сектора: Трендови и промјенљиве потребе” о тренутној ситуацији зеленог сектора и потребама за кадровима у Босни и Херцеговини развијен је механизам за утврђивање потреба у зеленом сектору како би се омогућила правовремена, циљана и свеобухватна дијагноза потреба и захтјева зеленог сектора у смислу вјештина и знања.
- Израђени су Приручник и Смјернице за израду планова стручног образовања и за припрему и провођење 30 сати обуке за развој дигиталних ресурса за микроучење како би били боље повезани предавачи у стручном образовању и тржиште рада у зеленом сектору.
- Проведена је обука „Развој дигиталних ресурса за микроучење“ за предаваче у стручном образовању. Прије почетка обуке, за заинтересоване полазнике организован је вебинар у партнерској институцији у Сарајеву с циљем информисања о обуци. Обука је обухватила следеће области:
 - Увод у дизајн дигиталних ресурса за учење
 - Креирање ресурса за микроучење
 - Процјена исхода микроучења, укључујући микрокредите у стручном образовању
 - Интеграција ресурса за микроучење у наставне планове и програме
 - Мобилно учење као кључ образовања будућности
- Онлајн платформа омогућава полазницима флексибилност у учењу. Након завршене обуке, полазници ће полагати финални тест за стицање квалификације Специјалиста за Интернет ствари (ИоТ).
- Проведен је низ активности промоције и дисеминације, како на нивоу конзорцијума тако и у Бањалуци, од чега је значајно навести пројектни информативни летак, два њузлетера, промотивни филм и дигитална брошура пројекта.
- Одржан је низ радних састанака онлајн и радионица пројекта уз учешће чланова пројектног тима из Коморе.

У оквиру првог позива за пројекте ИПА АДРИОН програма у 2024. години, Комора се укључила у три иницијативе које нису обезбједиле суфинансирање.

У оквиру Еразмус плус ЕДУ програма у 2024. години, у процесу уговарања је пројекат **SKILL2SUSTAIN** – Подизање дигиталних и зелених вјештина за отпорно и одрживо друштво Западног Балкана. Циљ пројекта је јачање дигиталних и зелених вјештина за отпорно и одрживо друштво западног Балкана а трајање 36 мјесеци. Носила имплементације је Технички факултет у Новом Саду.

Осим активности управљања пројектима, пројекат ће дефинисати смјер за унапређење дигиталног и зеленог образовања у академској заједници, идентификовати потребе учесника за зеленим и дигиталним вјештинама.

Пројекта планира опширну промотивну кампању за промоцију новоразвијених и иновираних студијских програма и курсева, као и пројектних догађаја.

Пројекат **RAPPORT** (Мапа за побољшање квалитета стручног образовања и обуке – теорија и пракса) се проводи у оквиру програма Еразмус а водећи партнер је ММЦ Менаџмент Центар из Никозије. Учесћем у пројекту Комора жели да допринесе унапређењу квалитета стручног образовања и обуке (СОО) у складу са потребама тржишта рада. Пројекат има вишедимензионални приступ који укључује:

1. серија радионица за изградњу капацитета,
2. партнери дизајнирају, развијају, испоручују и заједно потврђују наставне планове и програме обуке и материјале који ће се користити у пракси, а зелене, дигиталне и предузетничке вјештине ће бити коришћене као студија случаја за увјежбавање вјештина стечених кроз изградњу капацитета,
3. успоставља се заједница стручњака за стручно образовање и социјалних партнера из земаља конзорцијума која ће заједнички учити кроз серију виртуелних радионица о аспектима који се односе на СОО.

Пројекат је почео 1. јануара 2025. и проводи га конзорцијум организација из Грчке, Италије, БиХ, Албаније и са Кипра.

Пројекти привредне коморе и других партнера на подручју које покрива и у којим учествује Канцеларија Приједор у 2024. години су: Програм Локални економски развој у Босни и Херцеговини, ЗАПОСЛИ СЕ, Иновација као услуга за убрзану иновациону и индустријску транзицију у подручјима са ниским иновационим капацитетима у регији Дунав и РЕПРО ДИ.

Програм **Локални економски развој у Босни и Херцеговини** се реализује до 31.07.2027. године и представља прву четворогодишњу фазу програма који спроводи Каритас Швајцарске и НИРАС, а финансира Влада Швајцарске. Програм се реализује у 11 градова и општина у БиХ с циљем повезивања јавног и приватног сектора ради развоја локалних економија. Пројекат ће генерисати послове и приходе са посебним фокусом на жене, младе и маргинализоване групе. Фокуси пројета су: инвестирање у локалне привредне потенцијале; поједностављење бирократског система, усмјерење јавних политика на приватни сектор, подстицање младих да остану у БиХ и покрену локални бизнис, јачање локалних заједница, формирање међусекторских и међуопштинских партнестава, осигурање трансфера знања и добрих пракси. Локалне заједнице које учествују су подијељене у два кластера. Кластер 1 чине: Зеница, Тешањ, Добој Југ, Завидовићи, Жепче, Добој, Какањ, Теслић. Кластер 2 чине: Бања Лука, Приједор, Челинац. Подручна привредна комора Бања Лука – Канцеларија Приједор је партнер у Програму „ЛЕР у БиХ“.

ЗАПОСЛИ СЕ је Иницијатива за побољшање Социјално-економске ситуације жена из руралних подручја кроз сет специфичних интервенција - Активација и запошљавање жена из руралних средина (15-64 године). Пројекат се реализује у оквиру ЕУзаЗапошљавање који финансирају Европска унија (ЕУ) и Шведска, а реализује Међународна организација рада (МОР). Носила пројекта је ПРЕДА - Развојна агенција града Приједор, а Канцеларија Приједор има улогу партнера поред ЈУ Завод за запошљавање РС, ЈУ Центар за социјални рад, Приједор, Бутрес д.о.о. ЈУ Угоститељско-економска школа, Приједор и ЈУ Средњошколски центар, Приједор. Пројекат се реализује током 2024/2025. године.

Пројекат **РЕПРО ДИ** је подржан у оквиру пројекта „Иновације и дигитализација малих и средњих предузећа у Босни и Херцеговини / ЕУ4ДигиталСМЕ“, којег суфинансирају Европска унија и Влада СР Њемачке, а имплементира га Ге-Те-Цет. Пројекат подразумева скуп активности посвећених интензивној изградњи капацитета и унапређењу локалних компетенција за подршку процесима дигиталне трансформације у појединим МСП-има, што је видљиво кроз новоразвијене услуге, структуриране и доступне унутар тренутног концепта РЕПРО Ресурсног центра. Циљ пројекта је надоградња концепта Ресурсног центра РЕПРО, који је раније обезбједио инфраструктуру за развој дрвопрерађивачког сектора, кроз креирање практичног сета услуга, прилагођених захтјевима и способностима локалних малих и средњих предузећа у постепеној трансформацији пословних процеса са фокусом на дигитализацију. Пројекат реализује ПРЕДА - Развојна агенција града Приједора док Комора има улогу партнера као и Универзитет „Апеирон“ и Кластер „Дрво-ПД“.

Пројекат **Иновација као услуга за убрзану иновациону и индустријску транзицију у подручјима са ниским иновационим капацитетима у регији Дунав** се финансира у оквиру Транснационалног Дунавског регионалног програма 2021-2027 Европске уније. Фокус пројекта је на развоју и имплементацији напредних иновативних приступа и услуга, који ће, не само унаприједити економски развој циљаних подручја, већ и поставити нове стандарде у пружању подршке иновацијама, чиме се доприноси глобалној конкурентности и економској отпорности регије. Пројекат је прилика за јачање већ успостављених локалних капацитета и инструмената подршке развоју предузетништва и конкурентности МСП, а ППК Бања Лука – канцеларија у Приједору је сарадник у пројекту.

ЦИЉ 3: ПРОМОЦИЈА ПРИВРЕДЕ У ЗЕМЉИ И ИНОСТРАНСТВУ

Промоција привреде, чланова Коморе, одвија се кроз слиједеће активности:

- организовање презентација на сајмовима у земљи и иностранству,
- пословно повезивање - привредне мисије,
- афирмације домаће производње кроз кампању „Наше је боље“ и
- друге промотивне активности.

3.1. ОРГАНИЗОВАЊЕ ПРЕЗЕНТАЦИЈА НА САЈМОВИМА

Током 2024. године, у складу са исказаним интересом чланица, Комора је самостално или у сарадњи са другим коморама и институцијама, организовала посјету/наступ привредника на сајмовима.

Привредна комора Републике Српске, и ове године у сарадњи са Подручном привредном комором Бања Лука, Спољнотрговинском комором БиХ, организовала је заједнички наступ домаћих привредника на 91. **Међународном сајму пољопривреде у Новом Саду**, у периоду од 18. до 23. маја. Међународни пољопривредни сајам је ове године током шест дана посјетило око 120.000 посјетилаца. На овом сајму сваке године представља се више од 1.100 излагача. Привредна друштва која су закупила простор на штанду су: ХИ ДЕСТИЛАЦИЈА а.д. Теслић; Инат сомрану д.о.о. Бања Лука; Агродестил д.о.о. Лакташи; Биос д.о.о. Високо; Голић траде д.о.о. Градишка; ПЗ Клековача Петровац; Вивацо д.о.о. Бања Лука; Дионис Љубница д.о.о. Брчко. Поред наведених, каталoшки су представљена бројна привредна друштва.

У организацији предузећа „Град“ а.д. Бијељина од 19. до 21. септембра одржан је 22 међународни сајам пољопривреде, лова, риболова „**ИНТЕРАГРО 2024**“, једна од најзначајнијих сајамских манифестација пољопривредног карактера у Српској и Босни и Херцеговини. На 12.000 квадрата изложбеног дијела на простору Агротржног центра „Кнез Иво од Семберије“, представило се преко 300 директних и индиректних излагача различитих области пољопривредне механизације, ситних алата, изложбе пчеларских производа и цвијећа, институције, удружења и појединци из области агробизниса. Запажен наступ на сајму, и овога пута, имала је и Привредна комора Бијељина и Бања Лука гдје се представило неколико привредних друштава са својим производним асортиманом. Партнери овогодишњег сајма су Република Србија, Привредна комора Војводине и Привредна комора Републике Српске.

Сајам привреде и комуналне опреме **ЕКСПО ПРИЈЕДОР 2024** је одржан у Приједору 06.06.2024. Сајам је имао међународни карактер што потврђује учешће излагача Екомондо (Италија) (оргнаизатор највећег сајма комуналне опреме у Италији), као и удружења комуналних предузећа из Сјеверне Македоније, Црне Горе и Србије. Догађај је окупи преко 60 директора комуналних предузећа из региона који су искористили прилику да размијене мишљења и искуства, те да разговарају са произвођачима комуналне опреме и дистрибутерима радних машина, резервних дијелова и ХТЗ опреме. Поред излагача комуналне опреме, на сајму су се представили и произвођачи ракије, сокова, Поткозарска кућа и Туристичка организација Приједор. Сајам је организован трећи пут и амбиција је да постане традиционалан. Подручна привредна комора Бања Лука – канцеларија Приједор је учествовала организацији сајамске манифестације.

ОДРЖАН ТРЕЋИ САЈАМ КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЕ

Трећу годину за редом, 4. децембра, успјешно је организован **Фестивал домаћих вина, ракија и хране, ВРХ2024**.

У просторијама Коморе, 38 домаћих произвођача из Републике Српске представило је своје производе широј јавности, од чега укупно 14 излагача из области производње хране, 10 произвођача вина, те 14 дестилерија.

Поред представљања својих производа, произвођачи су имали прилику размјенити своја искуства међусобно, промовисати своје пословне циљеве али и обавити разговоре са угоститељима и дистрибутерима пића, те своје ставове изнијети пред бројним представницима Владе Републике Српске и осталих релевантних институција који су присуствовали Фестивалу.

Фестивал је свечано отворио министар пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, Саво Минић те нагласио да ће ресорно министарство и даље бити озбиљан партнер и подршка производњи у Републици Српској.

Канцеларија у Приједору преко десет година проводи промотивне активности на локалним манифестацијама у склопу кампање Наше је боље. У току 2024. године реализоване су активности:

- „Фестивал ракије и здраве хране“ Приједор, 11.5.2024.
- 15. ДАНИ НАШЕГ СЕЛА – Нови Град, 26.09.2024.

- „КЕСТЕНИЈАДА“ – Костајница, 11-13.10.2024.
- Конференција беба у Приједору, 21.06.2024.

3.2. ОРГАНИЗОВАЊЕ ПРИВРЕДНИХ МИСИЈА – ПОСЛОВНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ

Комора је учествовала на 6. Међународном конгресу о руралном туризму који је у априлу одржан у Сплиту (**Хрватска**). Церемонију отварања увеличали су бројни домаћи и међународни гости из свијета руралног туризма и јавног живота. Више од 300 учесника из 28 земаља стигло је у Сплит како би присуствовали овом јединственом догађају на којем признати међународни стручњаци воде предавања и панеле те интерактивне радионице. Изложбени простор за аутентичне, али и иновативне производе имале су туристичке заједнице те друге организације.

Конференција о развоју некретнина и инфраструктуре „Проекспо **Србија** 2024 – Развијамо будућност“ одржана је 25. априла 2024. године у хотелу Метропол Палас у Београду. Конференција је изванредна платформа за размјену искустава уз праћење инспиративног програма који укључује, не само теме инфраструктуре и некретнина, већ и економије, трговине и инвестиција у Србији и региону. У оквиру Конференције одржана је панел дискусија под називом „Тржиште некретнина из перспективе представника Привредних комора“. Учесници су подијелили своја запажања у области индустријских некретнина у слободним зонама, индустријским парковима те уопштено о тренду развоја тржишта индустријских некретнина у свијету.

У мају је у Комори одржан радни састанак са директором Регионалне привредне коморе Сомбор, председником извршног одбора Матичног удружења матице, дијаспоре Срба у региону и пријатеља Србије – Корјени, те угледним привредником проф. др Божидаром Роцом, бившим предсједником РПК Сомбор. Дефинисани су кораци за јачање сарадње између регије Бања Лука и Сомбора.

Након ових састанака успјешно је организована и дводневна посјета Привредној комори Сомбор у јуну. Привредници из Српске су имали прилику да посјете винарију Драгић, Агро Плус и Вожд гдје су се упознали са њиховим пословањем и производним процесима. Учесници привредних сусрета из Српске су била привредна друштва: Витаминка, Бања Лука; Фармофит-Рапић Градишка; ПЗ Клековача, Петровац; Голић траде, Градишка; Босна монтажа, Приједор; СХП Целех, Бања Лука и Рударски институт, Приједор.

Комора је у септембру угостила делегацију **кинеcke** компаније *China Road and Bridge Corporation* (CRBC) када је разговарано о инвестицијама у инфраструктуру, са посебним нагласком на изградњу заобилазнице око града Бањалука. CRBC, која се сврстава међу четири највеће државне компаније у Кини, препозната је као лидер у међународним инжењерским уговорима, што додатно оснажује вјеру у успјешну реализацију инфраструктурних планова.

Истог мјесеца, представници Коморе су били дио студијске посјете Цриквеници и Ријеци у оквиру програма „Локални економски развој у БиХ“ који реализује Каритас Швајцарске. Комора је дио кластера са три локалне управе: Бања Лука – Приједор – Челинац. Делегација је посјетила Град Ријеку и производни парк „Торпедо“ те им је представљена будућа Синергана, нови инкубатор за креативне и ИТ индустрије. Учесници су обишли и комплекс „Бенчић“- бивши индустријски комплекс „Рикард Бенчић“, који је пренамијењен у објекат културе и образовања, а који је проведен у склопу Оперативног програма „Конкурентност и кохезија 2014-2020“. У Цриквеници, учесницима су представљени партиципативно буџетирање и програми подстицаја за развој предузетништва с нагласком на подузетништво жена.

Крајем године, руководство Коморе је угостило представнике компаније Хуавеи и то директора *Huawei Technologies*, Џефа Баоа са којим је разговарано о сарадњи у 2025. години. Хуавеи ће у Комори одржати презентацију, са циљем представљања најновијих технологија и иновација компаније, као и могућности за будућу сарадњу у различитим областима и будуће пројекте који ће допринети развоју пословне заједнице у нашем региону. Привредна комора поздравља ову иницијативу и радује се даљем јачању партнерства са једном од водећих свјетских технолошких компанија.

Руководство Коморе и Канцеларија у Приједору су одржали неколико састанака са представником Привредне коморе Белгије и Луксембурга у БиХ.

Делегација привредника из **Израела** је у децембру посјетила Комору. Милстон група је будући инвеститор који припрема поселење компанија Актив акрил и Актив стон из Турске у Српску.

Матична компанија из Израела, Милстон група у свом власништву има осам компанија у Израелу, Турској и Низоземској. Све компаније послују у сектору прерађивачке индустрије, производње опреме за купатила. Делегацији су представљени услови пословања, подршка улагачима на ентитетском и локалном нивоу и непосредно на терену прилике за улагање у три локалне управе. Делегацију су примили премијер и министар привреде.

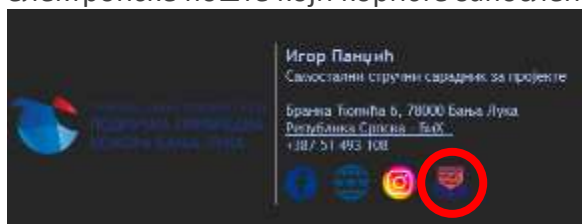
ЦИЉ 4: КВАЛИТЕТНИЈЕ ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ И ЧЛАНОВА КОМОРЕ

Потреба за комуникацијом на даљину, уз употребу погодних алата, је и даље на високом нивоу. Дигитална комуникација је најзаступљенија за организацију састанака у вези са информисањем, договарањем, управљањем и другим активностима као и вебинара за едукацију и презентације разних рјешења.

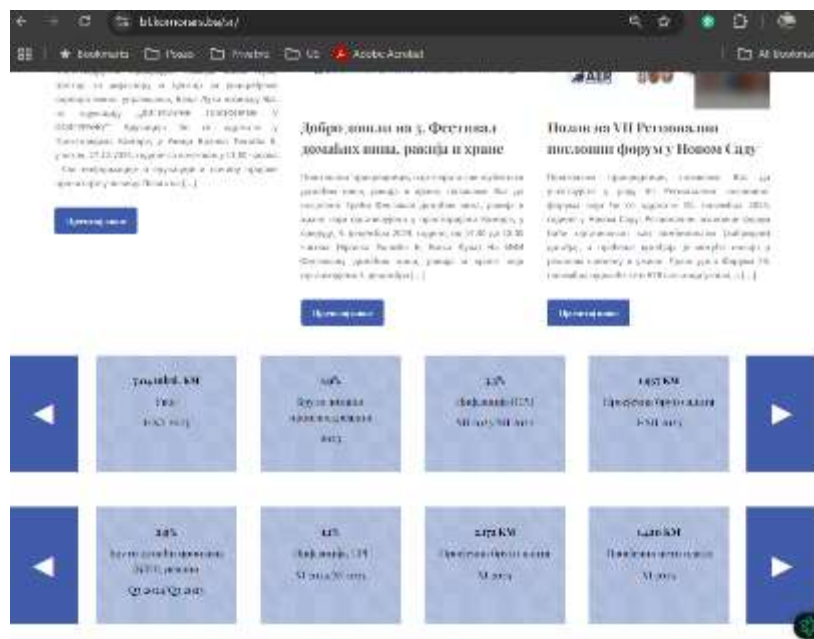
Комора је наставила користити **Зум апликацију (Zoom)** у професионалне сврхе. Претплата Про омогућава трајање састанка до 30 сати по састанку, омогућава до 100 учесника, тимски разговор, бијелу таблу и складиште у облаку величине пет гигабајта. Учесници састанака и вебинара из привреде или других институција повећавају вјештине за коришћење алата те је комуникација, као и остале активности на даљину ефективнија.

Стручна служба Коморе у раду користи Про верзију **софтвера Канва (Canva)**, који омогућава креирање квалитетних графичких рјешења, конкретно графичких елемената потребних за догађаје, позивнице, постере и друга рјешења као и видео садржаја који се користе за промоцију Коморе и информисање јавности и чланова Коморе о вијестима, догађајима и слично.

Њузлетер Коморе, са информацијама о догађајима у Комори другим актуелним темама, достављан је мјесечно на више од 1.600 адреса електронске поште члановима Коморе и партнерским организацијама. Листа за пријем се редовно ажурира а заинтересовани се могу пријавити преко интернет као и Фејсбук странице. У 2024. години је уведена и могућност регистрације преко потписа електронске поште који користе запослени у Комори.

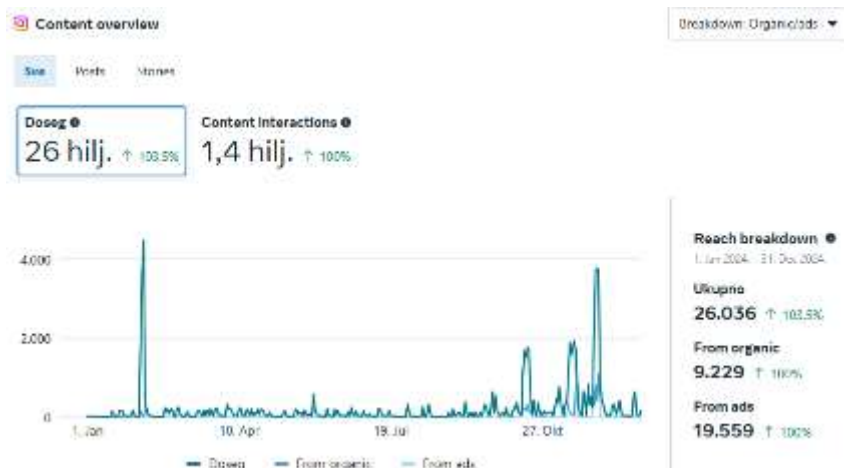

Информисање јавности на Интернет страници Коморе, www.bl.komorars.ba као и на друштвеној мрежи **Facebook, @PPKBanjaLuka**, показало се као добро рјешење за масовно информисање привредника и шире јавности. У 2024. години је урађен редизајн Интернет странице, промијењена је и осавремењена је технологија израде и приказа те су уведене промјене на почетној страници.

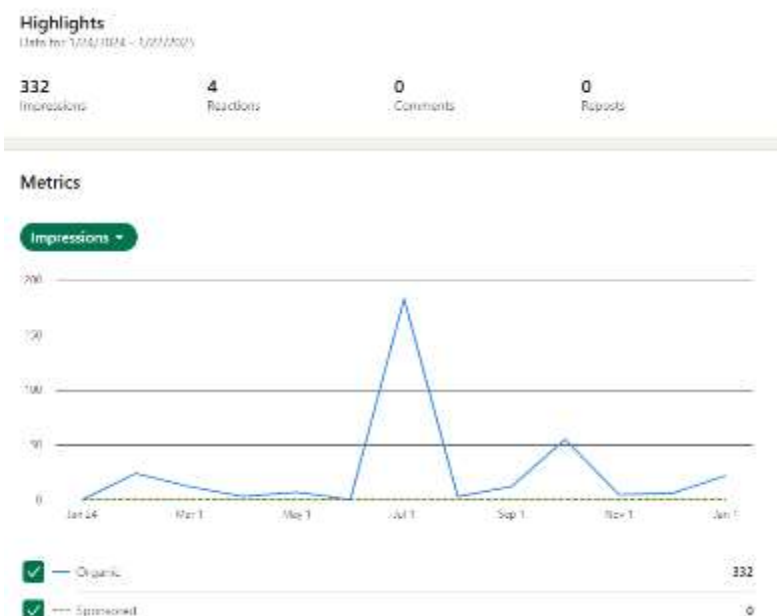

Редовно ажурирање Интернет странице основним макроекономским показатељима и резултатима пословања привреде је континуирана активност. Информације се свакодневно преносе брзо што показује број од 1484 пратиоца Фејсбук странице. У 2024. години, Комора је имала 120 објава на страници. Ове објаве су допрле до 46000 особа од чега се на спонзорисане објаве односе на 52% публике.

Ове године је друштвеној мрежи **Instagram** под налогом **komorabl** објављено 168 објава што представља повећање од 257% док страницу прати 886 пратилаца што представља повећање од 123% у односу на прошлу годину. Тренутно 397 особа прати страницу. Досег у 2024. години је био преко 26000 корисника што је двоструко више него током прошле године.

LinkedIn друштвена мрежа је активирана у 2024. години и на тој мрежи су објављивани садржаји базирани према пројектима које проводи Комора. Регистроване су 332 случаја досега на страници као и 14 помињања странице. Тренутно је регистрован 151 пратилац.

На **Youtube каналу** Коморе се тренутно налази 86 видео записа, што је 18 записа више него прошле године. Тренутно је 116 претплатника на каналу, а забиљежено је 3188 прегледа током године и 42607 прегледа од почетка трајања канала.

И ове године Комора је остварила завидан степен сарадње са медијима. Кроз многобројна гостовања у емисијама на телевизијским станицама и кроз интервјуе у разним медијима, руководство Коморе као и остали запослени су анализирали привредни амбијент и пружали информације привреди и грађанству о дешавањима у Комори.

ЦИЉ 5: УНАПРЕЂЕЊЕ ПОСЛОВАЊА И ПОВЕЋАЊЕ ЕФИКАСНОСТИ ДЈЕЛОВАЊА КОМОРЕ

Комора дјелује у складу са захтјевима стандарда ИСО 9001:2015. За провођење процеса рада су обезбјеђени ресурси: кадрови и опрема, информације и финансијска средства. Комора обучава запослене, стимулише рад и обезбјеђује радну атмосферу која омогућава остварење плана и стално унапређење пословања. Систем управљања квалитетом преиспитује се једном годишње ради обезбјеђења усклађености система са потребама корисника и промјенама у Комори и ради процјене могућности за побољшавање и потреба за измјенама у систему. Ова побољшања се односе на управљачке и на главне процесе, а посебно на квалитет услуга у складу са захтјевима корисника и ресурсе потребне за реализацију рада.

Руководство Коморе учествовало на годишњем радним састанцима Коморског система Српске на којем су представљене најзначајније активности Коморе као и приједлози за унапређење рада, као што су јачање сарадње на свим нивоима функционисања Коморског система и дигитализација процеса.

5.1. ОДРЖАВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА УПРАВЉАЊА КВАЛИТЕТОМ

Преглед извршења циљева квалитета Коморе за 2024:

Циљ	Одговорна особа	Рок	Мјерење	Циљ	Остварење
Успостављање система комуникација са чланицама по питању наплате чланарине	Руководство	31.12.2024.	Софтвер комуникацију са чланицама	0%	Није завршено
Увођење ДМС система (Систем управљања документацијом)	Руководство	31.12.2024.	Успостављен систем ДМС	0%	Није завршено
Урадити Акт о процјени ризика за запослене	Руководство	30.09.2024.	Урађена документација за Акт	0%	Није завршено
Измјена преостале документације за ИСО стандарде (систематизације, организационе шеме и описа послова)	Мира Поповић	31.12.2023.	Измјењена документација	100%	Завршено

5.2. РАЗВОЈ УСЛУГА, ПЛАН ИНВЕСТИЦИЈА, ЕДУКАЦИЈЕ И ЗАПОШЉАВАЊА

Стручни скуп Комора у дигитално доба је у децембру 2022. чинили су истакнути привредници, економисти и представници партнерских организација и привредних комора из земље и региона који су расправљали и дали приједлоге за развојне пројекте и унапређење услуга Коморе у дигиталној ери. У складу са препорукама, Комора је у 2024. години дјеловала на:

1. Унапријеђење услуга Коморе кроз дигитализацију својих процеса рада и употребу модерних алата за пружање услуга. Примјери акција у овом смислу су: миграција оперативних података и документације ППК Бања Лука у клауд, потпуна имплементација ДМС-а и ажурирање интернет странице ради осигуравања лаке доступности правих и релевантних података онлајн.

Током 2024. интернет страница Коморе је у потпуности израђена у новој технологији и ажуриран је комплетан садржај.

2. Услуге Привредне коморе мора да буду прилагођене потребама како чланова који дјелују у области ИКТ тако и оних који послују у традиционалним индустријама, али им је процес дигитализације процеса постао нужност.

Од великог броја могућих пројеката у овој области у 2024. години проведено је: оснивање Савјета за стартап и достављање приједлога за ПЕР за ове субјекте.

3. Привредна комора треба да креаторима политика да јаснију слику о утицају ИКТ-а на пословање и да се залаже за регулативу која позитивно утиче на њихову употребу и одржив и инклузиван раст дигиталног свијета. Комора треба да остане заговорник ставова које креирају привредници и водећи глас у дијалозима о томе како ИКТ може боље послужити као мотор економског раста и развоја.

Комора је у сарадњи са Научно-технолошким парком Српске успоставила сарадњу са СтартапБлинком и започела процес израде трогодишње мапе пута за развоја екосистема за стартап.

4. Потребно је проводити мале интервенције које се заснивају на сарадњи чланова Коморе из ИКТ и традиционалних сектора, а имају обострану корист и доприносе расту привреде у цјелини. Интервенције треба да буду резултат сарадње привредних друштава у свим фазама, од дизајна до провођења и оцјене резултата, а уз техничку подршку Коморе. Током 2023. изостале су активности Коморе у овом дијелу.

Настављена је промоција простора за састанке и пословање које Комора посједује у новом објекту, те је повећана присутност чланова Коморе, партнерских институција и заинтересованих страна.

Коморски систем Републике Српске је изузетно поносан на добар пријем на који је наишао информативни портал ИнфоБиз и Вибер заједница ПК РС. Ове сервисе користи све већи број привредника а до њега се може доћи на Интернет страници иза приказаног кода.

5.3. УПРАВНО-ПРАВНИ, АДМИНИСТРАТИВНИ И ФИНАНСИЈСКИ ПОСЛОВИ

Стручна служба Коморе редовно је обављала текуће управно-правне, административне и друге послове као што су: припрема сједница и израда записника са сједница органа Коморе, израда одлука, закључака и других аката органа Коморе, праћење и примјена прописа, кадровски послови, ажурирање база података и чланарине, материјално-финансијско пословање Коморе, те пратећи општи послови.

Током 2024. године Комора је испунила планове у вези са изнајмљивањем слободног простора у згради у власништву Коморе те је Стручна служба дјеловала на усаглашавању потреба свих корисника простора и постављању правила коришћења.

Александар Сајић, предсједник Скупштине